Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 124 (8424). 3 июль, 1984 йил СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

«300» ПРОКАТ СТАНИ ИШГА ТУШДИ

БЕКОБОД. 30 июнь. (ЎзТАГ мухбири). Ўзбекистон металлургия заводида қурилган «300» прокат стани бугун маҳсулот берди. Ишлаб чиқариш комплексининг биринчи навбати фойдаланишга қабул қилиб олинди. У ҳар йили 600 минг тонна қувур заготовкаларини ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

«300» стани кейинги йиллар Бекободда барпо этилган электр металлургия ишлаб чиқаришининг якунловчи бўғинидир. Бу ерда — Мирзачўл чеккасидаги шаҳарда юқори сифатли пўлат бунёдга келишини таъминловчи уч омил учрашади. Бу — бутун Урта Осиёдан темир терсак ташиб келтирадиган темирйўл, яқингинада жойлашган Сирдарё ГРЭСининг энергияси ва бундан қарийб 40 йил аввал — Улуғ Ватан уруши йилларида бунёдга келган Ўзбекистон металлургия заводи пўлат қуювчилари ва прокатчиларининг моҳир қўлларидир.

Мамлакатдаги кўпгина шаҳарларнинг ишлаб чиқариш коллективлари шу станни бунёдга келтиришда ёрдам берди. Грузин инженерлари лойиҳани ишладилар, Урал ишчилари машина-ускунани ясадилар, Челябинск ва қозоғистонлик монтажчилар минглаб тонна машина ускуналарни йиғиб ўрнатдилар, Кузбасс металлурглари прокатчилар катта бир отрядига ҳунар ўргатдилар.

Ўзбекистон металлургия заводининг коллективи келаси йилнёқ янги ишлаб чиқаришнинг лойиҳадаги қувватини тўла тўкис ўзлаштириш мажбуриятини олди. Бу орада Бекободда қурилиш ишлари давом этмоқда. Беш йиллик охиригача «300» станининг иккинчи навбатини ишга тушириш мўлжалланади, шундан сўнг у ҳар йили 1 миллион 150 минг тонна маҳсулот чиқара олади, яъни электр печларда эритиладиган бутун металлни прокатга айлантиради.

МЎЛ ДОН ҲОСИЛИ УЧУН

Область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг бўлиб ўтган Пленумлари қарорларини бажара бориб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненко кўрсатмаларини амалга ошириб, дон етиштиришни кескин кўпайтириш учун астойдил кураш олиб бормоқдалар. Ғаллакорлар 1984 йилда 251 минг тонна дон, шу жумладан, 55 минг тонна бошоқли дон, 156 минг тонна маккажўхори дони, 40 минг тонна шоли етиштиришга аҳд қилганлар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети, область комсомол комитети колхозчилар, совхозларнинг ишчилари ва мутахассислари меҳнат активлигини ошириш, уларнинг куч ва ижодий ғайратини ғалла етиштиришни кўпайтириш бўйича олинган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш, ўрим-йиғим ишларини қисқа муддатларда ва нобудгарчиликсиз ўтказиш, 1984 йилда давлатга дон топшириш планларининг муддатидан илгари бажарилишига сафарбар этиш мақсадида ғаллакорлар область социалистик мусобақасини ўтказиш шартларини тасдиқладилар.

Мусобақа ғолибларини тақдирлаш учун Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг учта: биттаси районлар ўртасидаги мусобақа ғолиби учун, иккинчиси совхозлар ўртасидаги мусобақа ғолиби учун, учинчиси колхозлар ўртасидаги мусобақа ғолиби учун кўчма Қизил байроғи таъсис этилди. Кўчма Қизил байроқ билан бирйўла ишлаб чиқариш илғорларига сотиш учун биттадан енгил машина ажратилади.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область қишлоқ хўжалик бошқармаси, мева-сабзавот маҳсулотлари область агросаноат бирлашмаси, район агросаноат бирлашмалари, колхоз-совхозларнинг партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари зиммасига ғаллакорлар ўртасида социалистик мусобақани кенг кўламда авж олдириш учун зарур ташкилий-оммавий-сиёсий ишларни амалга ошириш вазифаси юклатилди.

1984 йилда дон етиштиришни кўпайтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилиши, ҳосил ўрим-йиғимини уюшқоқлик билан, қисқа муддатларда, нобудгарчиликсиз ўтказилишини ташкил этиш, давлатга дон сотиш планларининг муддатидан илгари бажарилишини таъминлаш учун колхозлар, совхозлар, бригадалар, звенолар, механизаторлар ўртасида район социалистик мусобақасини ташкил этиш топширилди.

Область, район газеталари редакцияларига, область радиоси ва телевидениесига колхозлар, совхозлар, корхоналар, район ташкилотлари ўртасида дон етиштиришни кўпайтириш, ўрим-йиғим ишларини қисқа муддатларда, нобудгарчиликсиз ўтказиш юзасидан социалистик мусобақанинг боришини, ишлаб чиқариш илғорлари ва энг яхши коллективларнинг тажрибаларини кенг тарғиб қилиш топширилди.

1984 ЙИЛДА ДОН ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШ ВА ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИ ҲАМДА ТАЙЁРЛАШНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИШ ЮЗАСИДАН ОБЛАСТЬ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ

ШАРТЛАРИ

ОБЛАСТЬ ғаллакорлари социалистик мусобақасида районлар, совхозлар, колхозлар, бригада коллективлари, звенолар, ғалла, шоли, маккажўхори ўрадиган комбайнларнинг механизаторлари иштирок этадилар.

Ҳар бир иш босқичи бўйича дон тайёрлаш планларини бажаришда энг юқори ўсишга эришган, ғалла етиштириш бўйича социалистик мажбуриятини бажарган ва ҳар гектар ердан энг кўп миқдорда ҳосил олган илғор районлар, совхозлар, колхозлар, бригада коллективлари, звенолар ва комбайнчилар социалистик мусобақа ғолиби ҳисобланадилар.

МУСОБАҚАГА ЯКУН ЧИҚАРИШ ТАРТИБИ

Мусобақа июнь ва сентябрь ойлари давомида ўтказилади. Мусобақага область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети томонидан ҳар ойда уч марта якун чиқариб борилади. Якунлашдан аввал маълумотлар область комиссияси томонидан кўриб чиқилади.

Бажарилган ишларга якун чиқариш учун материаллар область қишлоқ хўжалик бошқармаси, мева-сабзавот маҳсулотлари область агросаноат бирлашмаси, область статистика бошқармаси томонидан ҳар ойнинг 5, 15 ва 25 числоларида тақдим этилади.

Районга, битта совхоз ва битта колхоз коллективига ҳисобот даврида ғалла етиштириш ва дон тайёрлашда энг яхши кўрсаткичларга эришганлиги учун область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи берилади. Шунингдек, ишлаб чиқариш илғорларига сотиш учун биттадан енгил автомашина ажратилади.

Область социалистик мусобақаси ғолиблари — бригадалар коллективлари, звенолар, ғалла, маккажўхори ва шоли ўрадиган комбайнларнинг комбайнчиларини моддий ва маънавий рағбатлантириш тегишли қишлоқ хўжалиги органлари ва касаба союзлари область комитетлари томонидан белгиланади.

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

● ИЮЛЬ — ҲОСИЛ ТЎПЛАШДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ ҲИСОБЛАНАДИ. ҲАР БИР КУН, ҲАР БИР СОАТДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИБ ПАРВАРИШНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК.

● ҒЎЗА ГУЛЛАРИНИ ТЕЗРОҚ БЎЛИҚ КЎСАКЛАРГА АЙЛАНИШИНИ ТАЪМИНЛАШ УЧУН АГРОТЕХНИКА ТАДБИРЛАРИНИНГ СИФАТЛИ АМАЛГА ОШИРИЛИШИГА ЭРИШИНГ.

● САРАТОНДА ҒЎЗАНИ ТУНДА СУҒОРИШГА, АЙНИҚСА, ШАРБАТ СУВИГА ҚОНДИРИШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИНГ.

● БЕГОНА ЎТГА, ҲАШАРОТГА ҚАРШИ КУРАШ ҲАМИША НАЗОРАТДА БЎЛСИН.

ҒАЛАБА районидаги Димитров номли колхознинг пахтакорлари ғўза парваришини сифатли олиб бормоқдалар. Ўз вақтида озиқлантирилиб, ишлов берилиб, суғорилаётган ғўзалар кун сайин авж оляпти. Дала ишлари, айниқса, хўжаликнинг Омон Назаров ва Жўрали Холиков бошчилик қилаётган бригадаларида намунали олиб борилаётир. Бу бригадаларнинг коллективлари юбилей йилида ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш мажбуриятини қабул қилишган.

Суратларда: (чапдан) О. Назаров етакчилигидаги бригаданинг тажрибали механизатори Раҳмат Рихсиқулов. У ҳозиргача ғўза қатор ораларига тўрт марта ишлов берди. (Ўнгда) Каримбой Арзиқулов колхознинг Ж. Холиқов бошлиқ бригадаси илғор сувчиларидан бири.

А. Тўраев фотолари.

ТАШАББУСКОР пахтакорлар изидан

ЎҒИЛНИНГ САДОҚАТИ

Николайнинг қалбида деҳқончиликка меҳр-муҳаббатни отаси уйғотди...

Суяги пахтачиликда қотган Василий Дмитрович салкам 20 йил бўлим бошқарувчиси бўлиб ишлади. Мўл ҳосил устаси сифатида элга танилди. Ҳалол меҳнатлари эвазига бир неча бор орден ва медаллар билан тақдирланди. Эндиликда отахон 64 ёшни қоралаб қўйган бўлсада, ҳануз тиним билмайди. Ҳар бир ишда бўлим пахтакорларига маслакдош бўлиб, йўл-йўриқлар кўрсатиб туради.

Ёш Николай ҳам отаси изидан борди. 1966 йили ўрта мактабни тамомлаганидан сўнг совхоз марказий ремонт устахонаси қошида очилган 6 ойлик механизаторлар тайёрлаш курсига ўқишга кирди. Сўнгра болалик йиллари ўтган далаларда тракторчилик қила бошлади. Тажрибали механизаторлар Козим Умиров, Зиёвутдин Толипов, Иван Коволевлар ундан ўгит-насиҳатларини аямадилар. Ўзларининг кўп йиллик тажрибаларини қунт билан ўргатдилар. Натижада ёш механизатор ўз касби сир-асрорларини пухта ўзлаштириб олди, тез орада эл ишончини қозонди. Шу боис бундан 10 йил муқаддам уни Зиёвутдин Толипов раҳбарлигидаги бригадага звено бошлиғи қилиб тайинлашди.

Бироқ ўша йили баҳор бирмунча кечикди. Ёғингарчилик кўп бўлиши туфайли ерга ташланган уруғнинг асосий қисми чириб кетди. Шундай кезларда Николайнинг отаси тез-тез далага келиб, маслаҳатларини бериб турди. Натижа кутилганидек бўлди. Дастлабки йилиёқ зиммага олинган юксак мажбурият шараф билан бажарилди.

Кейинги йиллар давомида звенода ҳосилдорлик муттасил ортиб борди. Чунончи, 1979 йилга келиб ҳар гектар ердан 43 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтарилди. Тадбиркор звено бошлиғи Николай Адаменко совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти томонидан «Жигули» енгил автомашинаси билан тақдирланди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганининг қутлуғ 60 йиллиги нишонланадиган ушбу йилда звено заршунослари 58 гектар майдонда деҳқончилик қилишмоқда. Улар юбилей шарафига ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга бел боғлашган. Шу мақсадда айни кунларда ҳар бир агротехник тадбирни ўз вақтида, сифатли амалга оширишга ҳаракат қилишяпти.

Технологик картага кўра бу йил звено пахтазорларида ғўза қатор ораларига 5 марта ишлов бериш, 4 марта суғориш, 3 марта озиқлантириш кўзда тутилган. Улар бу муҳим агротехник тадбирни аввалги йиллар тажрибасида синовдан ўтказишган. Бунда звено бошлиғи Николай Адаменко, сувчилардан Башир Ҳамидов, Собир Ҳамидовларнинг ҳиссалари катта бўлмоқда. Ниҳолларни бегона ўтлардан тозалашда эса Назира Толипова, Мадина Ҳамидова, Салима Аҳмедова, Назира Эшонова, Гулистон Пиримовалар ғайрат-шижоат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Серҳосил бўлиб етишаётган ниҳоллар звено аъзоларининг мақсадга яраша иш олиб бораётганликларидан далолат бериб турибди.

У. УМАРОВ,
О. ТЎРАҚУЛОВ.
Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхоз.

КОНКУРСДА ҒОЛИБ ЧИҚИШДИ

(ОБЛАСТИМИЗ ВАКИЛИ ИККИНЧИ ЎРИНДА)

Бўлғуси машинада сут соғиш операторларининг конкурсига республика ҳамма областлари ва Қорақалпоғистон АССР ҳунар-техника билим юртларининг қирқ нафар ўқитувчиси йиғилди. Конкурс Наманган область Учқўрғон районидаги Қўғай қишлоғида жойлашган 57-ҳунар-техника билим юртида ўтди. Аввало қаттиққўл жюри мусобақадошларнинг назарий билимларини текшириб кўрди, шундан сўнг бўлғуси мутахассислар билим юртининг В. И. Ленин номидаги колхоздаги база сут-товар фермасида амалда ўз маҳоратларини кўрсатдилар.

57-билим юртининг вакили К. Мамажонов ғолиб келди. У берилган ҳамма саволларга жуда яхши жавоб қайтарди ва амалий топшириқни ҳам яхши уддалади. Энди у Ригада ўтадиган Бутуниттифоқ конкурсида республика шарафини ҳимоя қилади. Тошкент областидан Н. Мақсумова иккинчи ўринни, Бухоро областидан Ў. Дурдиалиев учинчи ўринни олдилар.

(ЎзТАГ).

ҲУЖЖАТЛАР ТЎПЛАМИ

«Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг олий даражадаги иқтисодий кенгаши» тўплами босилиб чиқди. Тўпламга 12—14 июнь кунлари Москвада бўлиб ўтган ана шу кенгашнинг ҳужжатлари ва материаллари киритилган.

Кенгаш қатнашчилари шарафига Кремлдаги қабул маросимида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко билан ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельскийнинг нутқлари, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлигини янада ривожлантириш ҳамда чуқурлаштиришнинг асосий йўналишлари тўғрисидаги баёнот, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг «Тинчликни сақлаш ва халқаро иқтисодий ҳамкорлик» декларацияси, бошқа ҳужжатлар эълон қилинган.

Китобчани сиёсий адабиёт нашриёти босиб чиқарди.

(ТАСС).

СЎЗ—ТАЖРИБАКОРЛАРГА

ҲОСИЛДОРЛИККА ҲАР БИРИМИЗ МАСЪУЛМИЗ

Бўлимимизда олтита пахтачилик бригадаси ва иккита комплекс механизациялашган звено бор. Шу кечакундузда пахта далаларимизда 11 та чопиқ трактори юқори унум билан ишлатилмоқда. Уларнинг ёрдамида ҳар куни 100—110 гектар майдонни сифатли культивация қиляпмиз. Механизаторларимиздан Султон Омонов, Боймирза Муродов, Абдулла Ҳожимуродов, Собир Худойназаровлар иш сифатига жиддий аҳамият бераётирлар. Бу жиҳатдан ўз зиммаларидаги масъулият ҳиссини қалбдан англаган Тангир Абдураҳмонов, Белол Сефлаев, Қурол Эргашев, Омон Бойишов каби 31 нафар сувчиларимизнинг ҳам ишлари диққатга сазовор бўлмоқда. Улар ҳосилдорликнинг ошиши, ғўзаларнинг яхши ривожланиши кўп жиҳатдан ўз меҳнатларига боғлиқ эканлигини билган ҳолда иш юритмоқдалар.

Айни кунларда ғўзаларнинг тўлиқ ривожини таъминлаётган, агротехника тадбирларига катта аҳамият бераётган ва натижада бошқаларга нисбатан илғор ҳисобланган бригадалар аниқ бўлиб қолди. Булардан бири Турдибой Ражабов бошлиқ бригададир. Мазкур бригадага қарашли 100 гектар майдоннинг ҳаммасида ғўзалар ривожи яхши. Бригада пахтакорлари ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш учун курашаяптилар. Бу бригададан ибрат олиб меҳнат қилаётган Ғофир Алимов, Сотиболди Бегимқулов, Маҳмуд Ўсаров бошлиқ бригадаларда ҳам ғўза парвариши намунали боряпти.

Шу нарсани алоҳида таъкидлаш керакки, бўлимимизда аввалги йиллар ем-хашакчилик бўйича оила пудратини жорий этган эдик. Бу жуда яхши самаралар берди. Меҳнат унумдорлигини ошириш билан бирга ҳосилдорликнинг ортишига ҳам имкон яратди. Бу йил ана шу усулни бевосита пахтачиликда ҳам жорий этдик. Кўплаб оилалар маълум миқдорда майдон ажратиб беришни илтимос қилдилар. Улар ана шу майдонлардаги экинларнинг парваришига, ҳосилдорлигига масъул эканликларини билдирдилар. Биз ишчи кучи анча камлигини ҳисобга олиб, бунга кенг йўл очиб бердик. Натижа ёмон бўлмаяпти. Масалан, Мақсуда Холиқова 10 гектар майдондаги ғўзаларни ўз оила аъзолари билан парвариш қиляпти. Гулбаҳор Жумабоева 11 гектар, Бувисалима Баротова, Иномбуви Тоғаевалар 10 гектардан майдонни ажратиб олишган. Бу майдонлардаги ғўзаларни чопиқ қилиш, бегона ўтлардан тозалаш ишларини оила пудрати асосида олиб бормоқдалар. Ҳосил етилгунгача бўлган даврда уларга оила пудрати асосида ҳақ тўлаб борилади. Бу эса моддий манфаатдорликни ошириш билан бирга иш сифатини яхшилашда ҳам масъулиятни кучайтирмоқда.

Оила пудратини ем-хашак етиштиришда ҳам кенг қўллаяпмиз. Масалан, Соли Алимов оиласи бедачиликда яхши натижаларга эришмоқда. Ўтган йили улар ҳар гектар ердан 250 центнердан ошириб беда пичани етиштирдилар. Даромад ҳам яхши бўлди. Бу йил ҳам оила ўтган йилги натижаларни мустаҳкамлашга ҳаракат қилмоқда.

БЎЛИМИМИЗ ерлари совхозимиздаги бошқа бўлимлар экин майдонларидан кескин фарқ қилади. Асосий майдонларимиз зич тупроқли бўлганлиги сабабли соғлом кўчат ўстириш ва сақлаб қолиш бизни анча қийнайди. Ҳар йили чигитни сув қўйиб ундириб олардик. Шунинг учун ҳам ғўзаларимиз анча кечки, айрим майдонларда кўчат сийрак бўлиб қоларди. Албатта, бу ўз навбатида ҳосилдорликка ҳам салбий таъсир қиларди.

Бу йил барча майдонлардаги чигитни ернинг табиий намига ундириб олиш чораларини кўрдик. Бригадаларда тўлиқ гектарлар ҳосил қилинди. Бугунги кунда ғўзаларимиз яхши ривожланиб, тўла шоналади.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи нишонланадиган қутлуғ йилда 600 гектар ерда деҳқончилик қиляпмиз. Унинг ҳар гектаридан пландаги 27,2 центнер ўрнига 32 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олганмиз. Бу сўзимиз устидан чиқсак, давлатга 1800 тоннадан ортиқ қимматбаҳо хом ашё етказиб беришга эришамиз. Албатта, бир қарашда бу нисбатан камдек туюлади. Лекин ер шароитимизни ҳисобга оладиган бўлсак, бу совхозимиз бўйича энг яхши натижа бўлиши аниқ.

Бўлимимизда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўлжалдаги ҳосилни олиш учун қандай иш амалга оширилиши зарур бўлса, барчаси тадбиркорлик билан олиб боріляпти. Биз ҳар гектар ерда 110—120 минг тупдан ғўза кўчати қолдирдик. Бу кўчатларни меҳр билан парвариш қилиб, ҳосил етилгунча сақлаб қоламиз. Ғўза парваришини область пахтакорлар совети тавсиялари асосида олиб бориб, фидокорона меҳнат билан кўзланган мақсадга эришишга ҳаракат қиламиз.

О. АЛИМОВ,
Бекобод районидаги «Авангард» совхозининг 3-бўлими бошлиғи.

...ҚЎЛДАН БЕРМАЙМИЗ

СИФАТ комиссияси аъзолари далаларни синчиклаб кўздан кечиргач, бригаданинг ишига юқори баҳо бердилар. Ҳар бир тадбирлар маромида амалга оширияпти. Айниқса, ғўзани суғориш билан культивация ишларининг бир-бирига мувофиқлаштириб олиб борилаётганлиги яхши самара бераётир. Ҳар туп ғўза дуркун, гектарлар тўлиқ, шоналар гулга айланмоқда. Шунинг учун ҳам кейинги беш кунлик якунига мувофиқ Турсунмат Ўташев бригадаси мусобақа ғолиби деб топилди.

Дала шийпонида бригадага байроқ тантанали топширилди.

— Ишончларингиз учун катта раҳмат, — деди бригадир байроқни қабул қилиб олар экан. — Мукофотга амалий иш билан жавоб бериш учун, илғорликни қўлдан бермаслик учун ҳаракат қиламиз. Ҳар гектаридан кам деганда 45 центнердан ҳосил топширамиз.

Колхознинг бошқа бригадаларида бўлганимизда ҳам мўл ҳосил учун кураш қизғин олиб борилаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Механизаторлар иши, айниқса, намунали ташкил этилган. Культиваторларга 36 ўрнига 42 тадан ишчи органлари ўрнатилган. Бу тупроқни чуқур юмшатиб, қатор ораларининг бегона ўтлардан тоза ҳолда сақланишига ёрдам бермоқда. Шунинг учун ҳам ҳар туп ғўза соғлом ва бақувват бўлиб ўсаётир.

Бўка районидаги Фрунзе номли колхоз деҳқонлари бу йил 920 гектар майдонда пахта етиштирмоқдалар. Ҳар гектаридан 42 центнердан «оқ олтин» топшириш учун мустаҳкам замин яратяптилар.

П. ЭРГАШЕВ.

СЎНГГИ СОАТДА

● УЛАН-БАТОР. МХРП Марказий Комитети ҳузуридаги Сухэ-Батор номли олий партия мактабида тингловчиларнинг навбатдаги битириб чиқиш маросими бўлиб ўтди. Бу мактаб яқинда ўзининг 60 йиллигини нишонлайди. Шу вақт ичида монгол коммунистларидан 11 мингдан кўпроқ киши марксизм-ленинизм, идеология иши, партия қурилиши соҳасида фундаментал билимлар олди. Ҳозир МХРП шаҳар ва аймоқ комитетлари секретарларининг деярли ярми шу партия мактабини битириб чиққан кишилардир.

● БРЮССЕЛ. Бельгияликларнинг кўпчилиги ўз ҳукумати фаолиятидан норозидир. «Либр бельжик» газетаси ўтказган жамоатчилик фикрини сўраб билишнинг асосий хулосаларидан бири ана шундай.

Газета эълон қилган сўраб билиш маълумотларига кўра, сўроқда қатнашган кишиларнинг 40 проценти Мартенс-Голь ҳозирги коалицион ҳукуматига тўла ишонмаётганликларини изҳор этди. Сўраб чиқилган кишиларнинг 61 проценти ҳукумат ўтказаётган социал-иқтисодий сиёсат натижаларидан норози эканини айтди. «Ортиқча кишилар» армияси ғоят кўпайиб бораётганлиги ва нарх-наво ўсиб бораётганлигига нисбатан маъмурларнинг бепарволиги мамлакат аҳолисида айниқса ташвиш туғдирмоқда.

● БОГОТА. Колумбия президенти Белисарио Бетанкур ҳукумат кризисини ҳал қилиш мақсадида министрлар кабинетини қисман қайта ташкил қилди. Ҳукуматнинг еттита янги аъзоси тайинланди.

● АНТАНАНАРИВУ. Сейшель ороллари республикасининг президенти Франс Альбер Рене республиканинг ижобий бетарафлик сиёсатига тарафдор эканлигини тасдиқлади. У иккинчи беш йиллик муддатда давлат бошлиғи сифатида қасамёд қилиш муносабати билан Викторияда нутқ сўзлади. Халқаро социалистик ва ишчи ҳаракати билан алоқаларни мустаҳкамлаш республика ташқи сиёсат йўлининг асосий йўналишларидан бири эканлигини президент уқтириб ўтди.

● НЬЮ-ЙОРК. Бу ерда «Гренада фонди» деб аталган янги жамоат ташкилоти таъсис қилинди. Бу ташкилотнинг мақсади жаҳон халқларига Америка ҳарбийлари оккупация қилиб олган Гренаданинг ҳақиқий аҳволи тўғрисидаги ҳақиқатни гапириб беришдан, АҚШ империализмининг интервенциячилик сиёсатини фош қилишдан иборат.

Кариб денгизидаги шу кичик оролнинг Америка давлатлари ташкилотидаги собиқ доимий вакили Десима Уильямс хоним матбуот конференциясида шу нарсани эълон қилиб, АҚШ Гренадага газандаларча бостириб кирганидан ва у ерда қўғирчоқ режим ўрнатганидан кейин маҳаллий аҳоли бошига жуда шафқатсиз жабр-зулмлар солинганини таъкидлади. Рейган маъмуриятининг маъқуллаши билан бутун мамлакатда Америка оккупациясига қарши бўлган кишиларни ёппасига қамоққа олиш давом этмоқда.

● МАПУТУ. Мозамбик халқ озодлик кучлари (ФПЛМ) Нампула вилоятида «Мозамбик миллий қаршилиги» деган ташкилотнинг бир шайкасини тор-мор қилдилар. Мозамбик радиосининг хабар қилишича, муваффақиятли ўтказилган жанговар операция давомида ФПЛМ бўлинмалари газандалардан 13 кишини қириб ташлаганлар, юзга яқин кишини асир олганлар, шунингдек кўп миқдордаги қурол-яроғ ва жанговар анжомларни қўлга туширганлар. 30 нафар газанда ихтиёрий равишда маъмурларга таслим бўлди.

● КОБУЛ. Афғонистон Халқ Демократик партияси ва АДР ҳукумати ўтмишнинг оғир мероси — саводсизликни битиришга ҳар томонлама эътибор бермоқдалар. Апрель революциясидан кейин ўтган йилларда аҳолисининг 90 процентдан кўпи ўқиш—ёзишни билмайдиган мамлакатда 14 мингтадан кўп саводсизликни тугатиш курслари очилди. Бу курсларда 400 мингдан кўп киши шуғулланмоқда. Давлат курсларнинг тингловчилари учун бепул дарслик ва ўқув қуроллари бермоқда, малакали муаллимлар билан таъминламоқда.

● БОҒДОД. Бу ерда Ироқ билан ГДР ўртасида иқтисодий савдо-сотиқ ва техникавий ҳамкорлик қилиш қўшма комиссиясининг сессияси бўлиб ўтди. Сессияда имзоланган протокол саноат, қишлоқ хўжалиги, ирригация, транспорт ва алоқа соҳасида ҳамкорликни, илмий-техника информацияси алмашлаш ва бошқа соҳаларда икки томонлама ҳамкорлик қилишни янада ривожланишини кўзда тутади.

● НЬЮ-ЙОРК. АҚШнинг сионист ташкилотлари мамлакатда яшаётган яҳудийларни пропаганда мақсадида зўр бериб «ишловдан» ўтказмоқда. АП агентлигининг хабар беришича, уларни шовинистик даъватлар ва ваъдалар бериш йўли билан Исроил босиб олган араб территорияларига кўчиб боришга ундамоқдалар. Жумладан, Исроил ҳарбийлашган посёлкалар барпо этаётган Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида «американча турмуш тарзи»ни кўз-кўз қилувчи иғвогарлик нашрлари кенг кўламда тарқатилмоқда. У ерга АҚШдан келган кишилар 35 минг кишидан 7 процентини ташкил этади, деб ёзади агентлик.

1990 йилга бориб, Исроил араблар еридаги мустамлакачилар сонини 100 минг кишига етказмоқчи.

(ТАСС)

СЎНГГИ СОАТДА

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ХАЛОСКОРЛАР САФИДА БОР ЭДИ УЛАР

Яқинда Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениеси уруш ветеранлари Совет комитети Тошкент секцияси билан ҳамкорликда лекторлар уйида Белоруссияни немис-фашист босқинчиларидан озод этилганининг 40 йиллигига бағишлаб илмий-тарихий конференция ўтказдилар. Унда Белоруссия учун жангларда қатнашган ветеранлар, кенг жамоатчилик иштирок этди.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг ўринбосари, генерал-лейтенант В. Х. Шудра, тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби Т. Ж. Жўраев, собиқ партизанлар отрядининг аъзоси В. П. Еганова, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, запасдаги авиация генерал-полковниги П. Ф. Шевелёв, запасдаги полковник А. М. Мамажонов, запасдаги капитан А. Аҳроров, запасдаги старший лейтенант А. Р. Хўжаев каби уруш ветеранларининг ҳикоялари кўпчиликда чуқур таассурот қолдирди.

Конференция қатнашчилари Белоруссия ССР озод этилганлигининг 40 йиллиги муносабати билан мазкур республика меҳнаткашларига табрик телеграммаси йўлладилар.

*

● Белоруссияни озод қилишда қатнашган ҳамюртларимиз. Суратда: (чапдан ўнгга) запасдаги полковник А. Мамажонов, бўлинма командири старший лейтенант А. Хўжаев ва разведкачи А. Старова ўртоқлар ёшлар даврасида.

А. Мальцев фотоси.

*

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ УЛУҒ ВАТАН УРУШИДАГИ ҒАЛАБАСИ СОЦИАЛИЗМНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИНИ, УНИНГ ЖУДА КАТТА ИҚТИСОДИЙ, СОЦИАЛ-СИЁСИЙ ВА МАЪНАВИЙ ИМКОНИЯТЛАРИНИ ТЎЛА-ТЎКИС НАМОЁН ЭТДИ... УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ПАРТИЯ БИЛАН ХАЛҚНИНГ МЕТИНДЕК БИРЛИГИНИ, ИШЧИЛАР СИНФИ, КОЛХОЗЧИ-ДЕҲҚОНЛАР ВА МЕҲНАТКАШ ЗИЁЛИЛАР ИТТИФОҚИНИНГ, СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ ВА ҚАРДОШЛИГИ БУЗИЛМАСЛИГИНИНГ ЯҚҚОЛ НАМОЙИШИ БЎЛДИ.

КПСС Марказий Комитетининг «Совет халқининг 1941—1945 йиллар Улуғ Ватан урушидаги Ғалабасининг 40 йиллиги тўғрисида»ги қароридан.

ЮРТДОШЛАРИМИЗ ҲИССАСИ

ТАРИХ ФАНЛАРИ ДОКТОРИ, ПРОФЕССОР Т. ЖЎРАЕВ БИЛАН СУҲБАТ

— Ҳурматли Туроб Жўраевич, қардош белорус халқини фашистлар асоратидан озод этишда бизнинг республикамиз ва ўзбекистонлик жангчилар қандай ҳисса қўшдилар?

— 1944 йил ёзида Белоруссия тупроғида оғир жанглар бўлаётган, шонли совет қўшинлари қардош белорус халқини фашист босқинчиларидан озод этишдек катта вазифани амалга ошираётган бир пайтда Ўзбекистон меҳнаткашлари фронтга ёрдам бериш учун астойдил меҳнат қилиб ,саноат корхоналари, колхоз ва совхоз далаларида тиним билмадилар. Бу вақтга келиб республикамиз Совет Армиясининг кучли аслаҳахоналаридан бирига айланган эди. Бу ерда энг яхши техника билан жиҳозланган янги завод ва фабрикаларнинг корпуслари қад кўтарди. Ўзбекистон корхоналари иттифоқдаги заводлар орасида олдинги сафларда борди. 1944 йили Фрунзе номли завод ўн ой давомида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида олдинги ўринлардан бирини эгаллаб келди. «Ташсельмаш», Ильич номли завод, электр кабель, «Чирчиксельмаш», «Ростсельмаш», Ўзбекистон металлургия заводи каби корхоналар илғорлар сафида борди. Республика оғир индустрияси ялпи маҳсулот чиқаришни урушгача бўлган 1940 йилдагига нисбатан беш баравар кўпайтирди, металлни қайта ишлаш ва машинасозлик корхоналари маҳсулоти олти баравардан кўпроқ ортди.

Республика фронтга самолётлар, авиамоторлар, ҳар хил миналар, миномётлар, снарядлар, парашютлар, авиабомба ва бошқа қурол-яроғларни тобора кўпроқ юбориб турди.

Уруш республикамиз қишлоқ хўжалиги олдига масъулиятли вазифаларни қўйди. Қишлоқ меҳнаткашлари душман устидан ғалабани яқинлаштириш учун мамлакатга кўпроқ пахта, дон, шойи, жун ва бошқа хил маҳсулотлар етказиб бериш лозимлигини яхши тушунардилар. Совет Ўзбекистони ўша пайтда мамлакатга ҳар қачонгидан кўп пахта, ўн минглаб тонна пилла, юз минглаб тонна дон, картошка, сабзавот берди. Бу ердан фронтга қўшинлар, қурол-аслаҳалар, кийим-бошлар ортилган эшелонлар тўхтовсиз жўнатиб туриларди.

— Ўша вақтда Ўзбекистонда бир қатор ҳарбий қисмлар тузилганлигини биламиз. Улар фронтнинг олдинги марраларига юборилган. Ана шу қисм ва бўлинмалар Белоруссияда кўрсатган қандай қаҳрамонликлар тарихдан ўрин олган?

— Республикада 389-, 258-, 162-, 69-, 21-, 44-кавалерия дивизиялари ҳамда 128-тоғ-ўқчи дивизияси ва бир неча ҳарбий қисмлар тузилиб, қурол-яроғ билан таъминланган эди. 1944 йилнинг тарихий ёз кунлари ана шу қисм ва қўшилмалар, улар сафида бўлган ўн минглаб ўзбекистонлик жангчилар Совет Иттифоқи барча халқлари вакиллари билан бир сафда мардлик ва жасурлик кўрсатдилар.

Қизил Армия ҳарбий ҳаракатларида 389-дивизия олиб борган шиддатли ҳужум жанглари ажралиб туради. 1944 йил 13 июль тонгида кучли артиллерия тайёргарлигидан сўнг бу дивизия ҳужум бошлади. Томашув районида фашистлар унга қарши янгидан-янги кучларни ташлади. Лекин дивизиянинг ҳужумини тўхтатиб қолиш мумкин бўлмади. 28 июлда қўшинларимиз Висла дарёсига чиқдилар ва йўл-йўлакай уни кечиб ўтиб, ажойиб қаҳрамонлик кўрсатдилар.

Қўмондонлик ҳарбий топшириқларни намунали бажарганлиги учун 389-дивизияни Қизил Байроқ ордени билан мукофотлади. Дивизиянинг кўпгина жангчи ва командирлари орден ва медалларга сазовор бўлдилар. Улар орасида қизил армиячи Шофар Саитов, старший сержант Зокир Шокиров, артиллериячи Нодир Жамолов ва бошқалар бор эди. Ҳужумларимиз авж олган пайтда наманганлик Соли Адашев, когонлик Василий Маркелович Пименов, андижонлик Мадумар Ҳамроқулов, бухоролик Қудрат Жўраевлар алоҳида намуна кўрсатдилар.

Бир қатор ўзбекистонлик жангчилар Минск шаҳрини босқинчилардан озод этишда актив қатнашдилар. Улар орасида Акимжон Маҳмудов, қорақалпоқ Ёқуб Жуманиёзов, артиллериячи Мўйдин Каримов, фарғоналик шофер Абдурасул Абдуллаев, қўл пулемётчиси Асадулла Умаржонов ва бошқалар бор.

Совет қўшинлари қўмондонлиги Белоруссияни озод қилиш жангларида намуна кўрсатган ўзбекистонлик жангчиларнинг қаҳрамонона жасоратларига юқори баҳо берди. Ўзбекистоннинг 20 йиллиги муносабати билан республика Компартияси Марказий Комитети, халқ Комиссарлар Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига йўллаган табрик хатида 1-Белоруссия фронти ҳарбий Кенгаши жумладан шундай деб ёзган эди: «Немис босқинчиларига қарши даҳшатли жангларда ўзбек халқининг фарзандлари жасурлик билан моҳирона жанг қилмоқдалар. Ватан олдидаги ўз бурчларини шараф билан бажармоқдалар. Волгада Вислагача жанглар давомида фронтимизнинг ўн тўрт ўзбек жангчиси Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак номини олди ва 4411 киши Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотланди».

— Белоруссияда партизанлар кўрсатган жасорат тилларда ҳамиша достон бўлиб келади. Партизан урушида қатнашган ўзбекистонлик жангчилар ҳақида ҳам ҳикоя қилиб берсангиз?

— Белоруссияни озод қилиш жангларида ўзбекистонлик марди-майдонлар иштироки ҳақида гапирганда душман орқасида партизанлик қилган вакилларимиз жасорати ҳақиқатда таҳсинга лойиқдир. Белоруссия территориясида 1108 та партизан отрядлари ташкил қилиниб, актив фаолият олиб борган. КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти Белоруссия филиали ходимлари далолат беришича, деярли ҳамма партизан қисмларида ўзбекистонликлар бор эди.

Минск областида Киров номидаги бригадада Ҳаким Тешабоев партизан взводига командирлик қилган. «Искра» партизан отряди составида эса тошкентлик Ғанитой Тошниёзов жанг қилган. Худди шу Минск областида қабиҳ босқинчиларга қарши курашда Чапаев номли отрядда собиқ Боботоев мардлик намуналарини кўрсатди. Уларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқининг орден ва медалларига сазовор бўлишган. Биз партизан отрядлари рўйхатларида, белорус партизанлари жанговар ҳаракат журналларида ўзбекистонликлардан жуда кўп кишиларнинг фамилияларини учратамиз Петр Аҳмедов, Қаландар Данивалов, Рўзимат Қудашев, Николай Усмонов, Михаил Бацанов, Михаил Алексеев... ҳаммаларининг фамилияларини санаб ўтишнинг иложи йўқ.

Ватанимизнинг шонли фарзанди Мамадали Топиболдиевнинг номи Ўзбекистонда ҳам, Белоруссияда ҳам бир хилда машҳурдир. Уни белорус дўстларимиз «Мишка партизан» деб аташарди. Фарғоналик қўрқмас жангчи жуда кўп қаҳрамонона ишлар қилган. 1944 йил 15 августда унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони бериш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони чиққан. Партизан ҳаракати Белоруссия штаби бўйича 1944 йил 29 июнда чиқарилган буйруқ бўйича эса у Биринчи даража «Ватан уруши партизанига» медали билан мукофотланган.

Қисқаси, уруш йиллари Ўзбекистон меҳнаткашлари фронтда ҳам, унинг орқасида ҳам Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги бузилмас дўстликка бениҳоя содиқликларини намойиш этдилар. Бу дўстлик уруш оловларида янада тобланди ва кўп миллатли Совет давлатига озодлик ва мустақилликни ҳимоя қилиб қолишда ёрдам берди.

● Душманни Белоруссияда тор-мор этиш 1944 йил ёзида совет жангчилари олдида турган энг муҳим вазифа эди.

● Немис-фашистлар Белоруссия территориясидаги ҳарбий ҳаракатларини «Марказ» армиялари группаси орқали амалга оширди. Гитлерчиларнинг бу группировкаси 63 та дивизия ва 3 та бригададан иборат бўлиб, 1 миллион 200 минг кишилик армияга, 9,5 мингдан ортиқ тўп ва миномёт, 900 та танк, 1350 та самолётга эга эди.

● Белоруссия операциясининг (у шартли равишда «Багратион» номи билан аталган) асосий мақсади душманнинг «Марказ» армиялари группаси асосий кучларини тор-мор этиб, Белоруссияни озод этиш ва қўшинларимизнинг Украина, Болтиқбўйи, Шарқий Пруссия ва Польшанинг ғарбий областларига кейинги ҳужуми учун имконият яратиш эди.

«БАГРАТИОН» ОПЕРАЦИЯСИ

● Бу операцияни олиб борган 4 та фронтимизда ҳаммаси бўлиб 2 миллиондан ортиқ қўшин, 32 мингга яқин тўп ва миномёт, 5 мингдан ортиқ танк ва ўзиюрар тўплар, 5 мингга яқин самолёт бор эди.

● Операцияни ўтказиш учун 400 минг тонна қурол-аслаҳа, 300 минг тоннага яқин ёнилғи ва 500 минг тоннадан ортиқ озиқ-овқат керак бўларди.

● Белоруссия операцияси жанглари бошланиши арафасида қўшинларимизда қарийб 15,5 минг бошланғич партия ташкилоти фаолият кўрсатар, улар 633 мингга яқин коммунистларни бирлаштирган эди.

● Операция 1944 йил 23 июнда бошланди, унинг биринчи босқичи 4 июлгача давом этди ва Витебск-Орша, Могилев, Бобруйск, Полоцкда шиддатли жанглар бўлиб, душманнинг 100 мингдан ортиқ Минск группировкаси қуршаб олинди. Ҳужумнинг дастлабки олти куни ичида совет қўшинлари 26 та фашист дивизиясини тор-мор этдилар.

● 1944 йил 3 июлда Белоруссия пойтахти Минскда ғалаба Қизил байроғи ҳилпиради.

● 1944 йил июль-августининг ўзида Белоруссия операциясида қатнашган 400 мингдан ортиқ солдат, офицер ва генераллар орден ва медаллар билан мукофотланди.

● Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлганлар орасида ўзбекистонлик жангчилар С. Адашев, Р. Азимов, П. Арефьев, А. Голубков, Ю. Ивлиев, Н. Калашников ва бошқалар бор.

МИННАТДОР БЕЛОРУС ХАЛҚИ УНУТМАЙДИ

ОЛТИН ЮЛДУЗ КАВАЛЕРЛАРИ

БЕЛОРУССИЯНИ ФАШИСТ БОСҚИНЧИЛАРИДАН ОЗОД ҚИЛИШДА МИСЛСИЗ МАРДЛИК НАМУНАЛАРИНИ КЎРСАТГАН ҚИЗИЛ АРМИЯ ЖАНГЧИ ВА ОФИЦЕРЛАРИ ОРАСИДА ЎЗБЕКИСТОНЛИК ҚАТОР СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНЛАРИ ҲАМ БОР.

Шоди ШАИМОВ:

Бу автоматчи Могилев йўналишида душман мудофаасини ёриб ўтишда алоҳида намуна кўрсатди. 1944 йил 27 июнда Днепрга яқинлашиб қолган батальонга дарёни кечиб ўтиш, асосий кучлар етиб келгунча кечувни таъминлаш вазифаси топширилди. Бўлинма дарё бўйига келганда душман кучли ўт очиб, унинг ҳаракатини тўхтатиб қўйди. Жангчиларимиз окоп қазиб, ҳимояланишга мажбур бўлдилар. Шу пайтда Шаимов дарёнинг ғарбий соҳилига сузиб ўтишга қарор қилди. Жанговар дўсти Шаров билан бирга ўзини сувга ташлаб, душман ўқлари остида нариги қирғоққа етиб олди. Қўрқмас йигитларимизни кўриб қолган фашистлар уларни йўқ қилиш учун автоматчилар группасини юборди. Икки совет жангчиси бутун кун давомида душман атакаларини сабот билан қайтариб турди. Автоматчиларнинг катта группаси улар билан овора бўлиб турган бир пайтда батальон Днепрдан кечиб олди, ғарбий соҳилга ўтгач, ҳужумни авж олдирди. Шаимов ва Шаров шериклари билан душман истеҳкомларига штурм қилиш учун ташландилар. Қўл жангида Шаимов мардларча ҳалок бўлди.

Улуғ Ватан уруши тарихи Белоруссия Давлат музейининг бўлим мудири Е. Грабец Шаимовнинг қаҳрамонлиги ҳақида шундай деб ёзган: «Ўзбек халқининг шонли фарзанди, комсомол аъзоси Шоди Шаимовнинг қаҳрамонона жасоратини миннатдор белорус халқи асло унутмайди».

Николай КАЛАШНИКОВ:

Орша йўналишидаги жангларда 19-гвардия танк бригадаси автоматчи батальонининг командири гвардия майори Николай Семёнович Калашников ажойиб командирлик фазилатларини намойиш этди. У шахсий мардлиги ва жасурлиги билан ҳам ажралиб турарди. Калашников командир бўлган батальон Селец-

Смоляни — Толочин—Бобр йўналишида жанг қилиб олға бораркан, душманнинг одам ва техника кучларига катта талофат етказди.

Совет Армияси офицери Калашников урушгача Тошкент шаҳрида яшаган.

Абдусаттор ЭШОНҚУЛОВ:

Белоруссия осмонида душман билан бўлган олишувларда штурмчи авиация полки звеносининг командири тошкентлик учувчи Абдусаттор Эшонқулов донг таратди. У Орша—Витебск, Могилёв, Минск, Гродно ва Белосток йўналишидаги ҳужум операцияларида қатнашди. У учувчилик маҳоратини ҳамма жойда—103 марта қилган жанговор учишида намойиш эта олди. Шулардан бирини келтириб ўтамиз.

Орша шаҳри яқинида шарқий фронтдаги жангларда қатнашган фашист каллакесарларига мукофотлар топширилиши маросими ўтказилиши маълум бўлди.

— Фашистларни биз ҳам «табриклайлик», — деди подполковник. — Топшириқни бажаришга ким боради?

—Мен бораман! —олдинга чиқди Абдусаттор.

Унинг парвози давомида бомбардимон қилинган бино харобалари остидан «мукофотланган» 87 фашист солдати ва бир генералининг мурдасини қазиб олишганлигини партизанларимиз кейин маълум қилдилар.

● Қаҳрамон Брест қалъасининг маросимлар ўтказиладиган майдони.
В. Витченко ва З. Кобяк фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ХАЛҚ ҚАСОСКОРЛАРИ

В. ЕГАНОВА,
собиқ партизан

1941 йилнинг 22 июнида минскликлар Комсомол кўли очилишига бағишланган катта тантанани ўтказишлари керак эди. Лекин машъум хабар ҳамманинг қалбидаги қувончни ташвишга айлантирди. Аввалига кишилар ҳечам ишонгилари келмасди. Қани энди бу хабар ёлғон бўлиб чиқсаю, осуда ҳаёт давом этса.

Лекин уруш бошлангани ҳақиқат эди. Тез орада Минск бомбардимон остида қолди. Бутун аҳоли шарққа томон эвакуация қилина бошланди. Фашист самолётлари осмондан туриб, болалар, аёллар, кексалар устига пулемётлардан ўқ ёғдирар, бомбалар ташларди. Транспорт етишмаганлиги учун халқни тезда эвакуация қилиш қийин бўлди. Фашист десантчилари халқни орқага қайтара бошлади. Шаҳар эса бу пайтгача тамоман вайрон қилинганди.

Оилалар бошпанасиз қолди. Асир олинган совет солдатлари ҳам шу ерга ҳайдаб келинди. Улар сақланган лагерда аҳвол яна ҳам оғир эди. Ярадорларга етарли овқат берилмасди. Улар шаҳар яқинидаги Тростинец лагерида сақланардилар. Бу ерда солдатларни қийнаш, азоб бериш авжига чиққанди. Худди шу лагерда 1942 йилдан 1944 йилгача 200 мингдан ортиқ киши ўлди.

Ана шу оғир дамларда 35 минг нафардан кўп коммунистлар, ватанпарварлар партизан отрядларига бирлашишди. Урушнинг биринчи кунлариданоқ белорус ерида партизан отрядлари тузила бошланганди. Мен ҳам 1918 йилдан КПСС аъзоси Сергей Антонович Романовский раҳбарлик қилган ана шундай ватанпарварлар группасига кирдим. Биз барча ахборотларни ва жанговар топшириқларни отряд қўмондонлигидан олардик. Бу отрядга эса Л. И. Сорока ва А. М. Олейниковлар бошчилик қилишарди. Кейинроқ бориб отряд катта бригадага айланди. У эса Қизил Армиянинг разведка бошқармаси топшириқларини бажара бошлади. Бу бригада душман ичида, Минскнинг барча транспорт магистралларида ва шаҳарнинг ҳамма қисмида иш олиб борарди.

Ўша вақтларда немис босқинчилари эгаллаб олган территорияда яшаётган халқ Совет Армияси ҳаракати ҳақидаги ахборотларни эшитишга муштоқ, Ватанни озод қилиш учун қўлидан келган барча ишни қилишга тайёр эди. Шунинг учун биз варақалар тарқатардик, совет халқининг жасорати, эришаётган зафарлари ҳақида маълумотлар берардик. Халқ орасида албатта ғалабага эришажагимизга ишонч уйғотардик.

Ана шундай жанговар вазифаларни бажаришда мен ҳам иштирок этдим. Она-юртимизни ваҳший фашистлар қўлидан озод этиш ишига ўзимнинг муносиб ҳиссамни қўшдим.

1944 йилнинг 3 июли ҳамон ёдимда. Бу кун немис босқинчилари белорус еридан батамом қувиб чиқарилди. Кишилар кўзларида қувонч ёшлари билан Қизил байроқни ҳукумат биноси тепасига тикдилар.

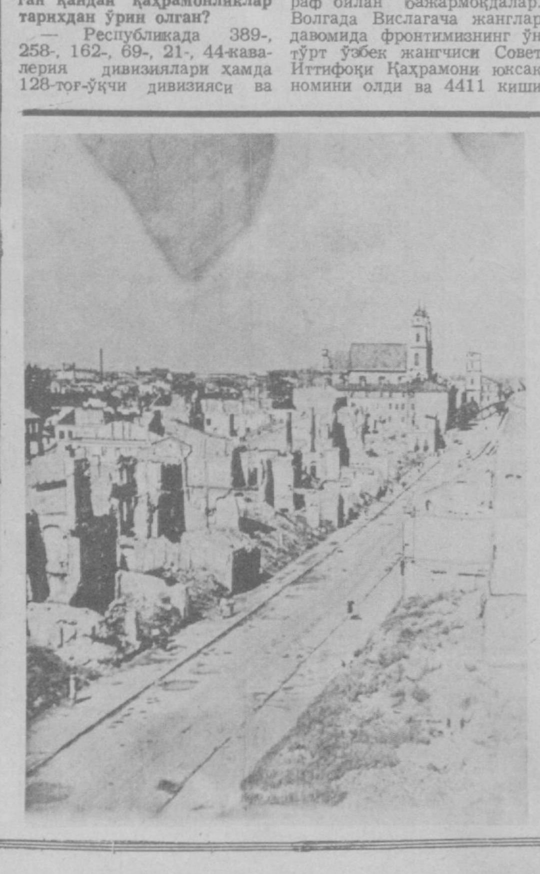

● 1944 йил июлда Белоруссия пойтахти Минск шаҳри ўз халоскорларини шундай ҳолатда кутиб олганди (архив сурати).

ТАСС фотохроникаси.

ЎН САККИЗ ЁШДА ЭДИК

А. ХЎЖАЕВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, запасдаги старший лейтенант

1942 йил, ўн саккиз ёшимда жангга отландим. Гарчанд Совинформбюронинг ахборотлари, мажруҳ бўлиб қайтган жангчиларнинг ҳикоялари, киноленталар орқали уруш ҳақида кўп нарса эшитган бўлсам-да, унинг ўзи қанақалигини кўрмагандим.

Ўн саккиз ёш! Бу ҳали деярли ўсмирлик. Эслайман, шу ёшда биз тез улғайиб, катталар сафига қўшилдик. Ватан, жаҳон тақдирига нажот излаш ҳақида қайғурдик.

1944 йил 3-Белоруссия фронтида ва бошқа фронтларда ҳам улкан воқеалар содир бўлмоқда эди. Бизнинг армиямиз узоқ мудофаадан сўнг ҳужум учун тайёргарлик кўрмоқда эди. Оламшумул аҳамиятга эга бўлган «Багратион» операцияси ишлаб чиқилди. Ана шу кунларда бўлиб ўтган бир воқеани ҳикоя қилиб бермоқчиман.

Разведрота командири биз—беш йигитни чақириб, «тил» ушлаб келтиришни вазифа қилиб қўйди. «Тил» эса оддий солдат эмас, офицер бўлиши лозим эди. Тайёргарликни кўриб йўлга отландик. Қаҳратон қиш. Совуқ ўттиз даражадан ошган. Биз қор устида уч кун қолиб кетдик. Шу уч кунда мижжа қоқмадик. Ниҳоят не машаққатлар билан «тил»ни қўлга туширдик. Биз операцияни амалга оширган ердан 300—400 метр узоқлашмасимиздан гитлерчилар сезиб қолиб, ўт очишди. Группамизда беш кишининг ҳаммаси комсомоллар эди: Князев, Дурдиев, Бекаев, Сидоров ва мен. Бу отишувда уч дўстимиз ҳалок бўлди. Икки киши «тилни» олиб кетишга муваффақ бўлдик. Командирга буйруқни бажарганимиз ҳақида рапорт бердик. «Тил» қўмондонлик кутганидек зарур маълумотларни айтиб берди. Ана шу операция учун жангда қаҳрамонона ҳалок бўлган уч дўстимиз, шунингдек ҳаёт қолган Дурдиев ва мен қўмондонлик томонидан Қизил Юлдуз ордени билан тақдирландик.

АРТИЛЛЕРИЯ ЙЎЛ ОЧИБ БОРГАНДИ

А. АҲРОРОВ,
запасдаги капитан

Улуғ Ватан уруши йилларида Совет Қуролли кучларининг ҳамма турлари шуҳрат қозонди. Улар орасида тўпларимиз фахрли ўрин эгаллади. Артиллерияни «уруш худоси» деб бежиз айтишмаган.

Мен ҳам шавкатли артиллериячилар сафида бўлганлигимдан фахрланаман. Урушнинг биринчи кунидан ана шу қуролнинг кучини душманларга кўрсата олгандик. Мен Лепель шаҳри яқинида 360-артиллерия полкида тўп командири бўлиб хизмат қилардим. 1941 йилнинг 22 июнь куни якшанба бўлгани учун шаҳарда дам олардим. Фашистларнинг ҳужум қилганлиги ва уруш бошланганлиги тўғрисидаги хабар бизни жанговар тревога билан тезда тўпланишга мажбур этди.

Менга ўз тўпим билан Лепелдан Витебскга олиб борадиган йўлда ўт очиш позициясини эгаллаш ҳақида буйруқ берилди. Душманнинг йўлини тўсиб туришим керак эди. Буйруқ бўйича кўрсатилган жойда тўп расчётим билан ўт очишга шай ҳолда турдим.

Кечга яқин душман танклари колоннаси олисдан кўринди. Менинг буйруғим бўйича унга қарши бир неча бор ўқ узилди. Душман томонда аланга олиб ёнаётган ҳарбий машиналар кўринарди. Кейин батарея командири буйруғи бўйича биз ўт очган жойимизни ташлаб яширин позицияга ўта бошладик. У ердан туриб душманнинг ҳужумини тонгга қадар тўхтатиб туришга муваффақ бўлдик. Кейин қўмондонликнинг кўрсатмасига кўра биз Ғарбий Двина дарёси томон чекина бошладик.

Хуллас, бизнинг биринчи жангга кирган жойимиз Белоруссия бўлган. Ўша жангда тўпчи дўстларим Богутский, Хухашвили, Балгинбоевлар алоҳида ўрнак кўрсатдилар.

(Саҳифани С. МУСАЕВ, Б. ПЎЛАТОВ тайёрладилар).

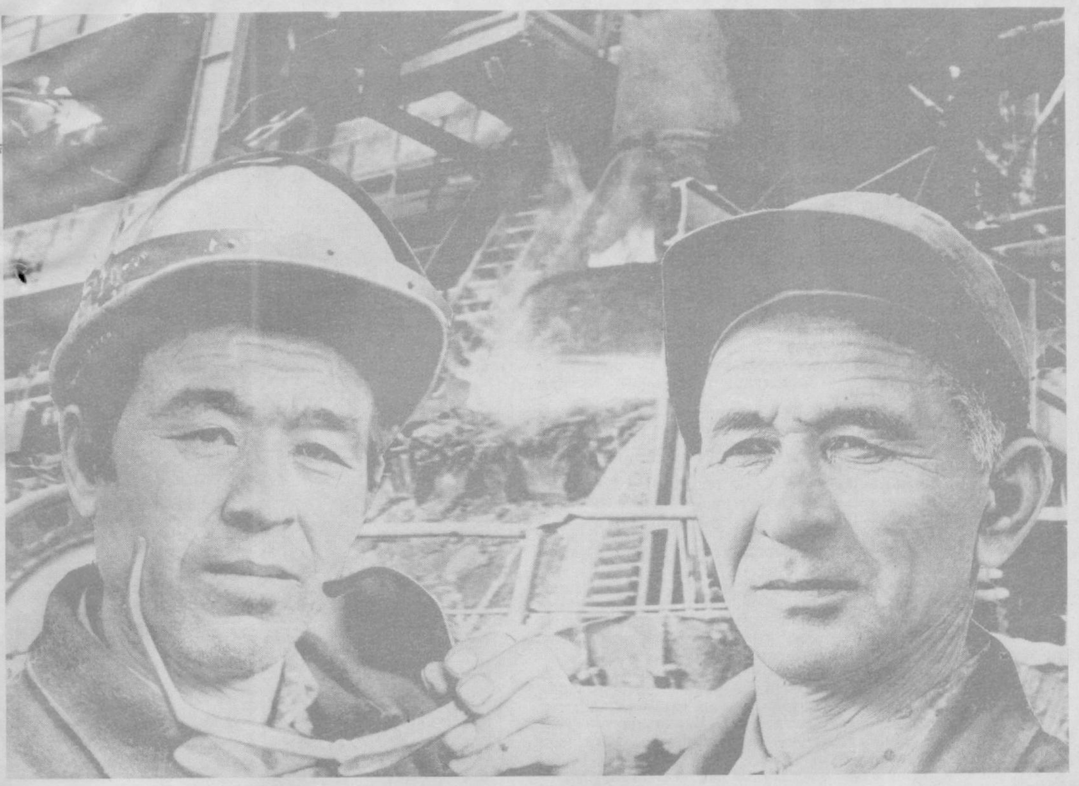

● В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати мис эритиш заводининг металлурглари шу кунларда янада самарали меҳнат қилмоқдалар. Корхонада Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 60 йиллигига қадар пландан ташқари ўнлаб тонна мис эритиб беришга қарор қилган ишчилар сони тобора ортиб бормоқда. Юбилейга бағишланган мусобақада тажрибали металлурглар пешқадамлик қилишяпти. Суратда (чапдан) тажрибали мис эритувчилардан Орол Боймоқов ва Зоирқул Бердиқуловларни кўриб турибсиз.

В. Сироткин фотоси.

УЛЬТРАТОВУШ ПАЙВАНДЛАЙДИ

Парча-парча пластмасса деталлар пресс остига қўйилади ва ультратовуш ишга солинади. Махсус датчиклар бир неча секунддан сўнг пайвандлаш жараёни тугаганини маълум қилади. Шундай қилиб автоматдан биронта ҳам чоки бўлмаган ғоятда пишиқ буюм чиқариб берилади.

Тошкент автомобиль йўллари институти олимларининг бир группаси шундай пайвандлаш методини ишлаб чиқди ва бу метод халқ хўжалигида қўллана бошлади. Унинг ёрдами билан рўзғор ашёлари, болалар ўйинчоқлари тайёрланмоқда. У «Ташсельмаш» заводида пахта териш машиналарининг шпинделлари учун чиқариб олинадиган чўткалар тайёрлашда қўлланди. Бундай автоматлар «Узбитпластик» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида, Кировакандаги синтетик тола заводида, Жиззахдаги пластмасса заводида, Ўзбекистон ва ундан ташқаридаги бошқа корхоналарда қўлланмоқда.

Болгариянинг буюртмасига биноан автокаралар учун пластмасса аккумулятор батареяларини ультратовуш билан пайвандлашни ўзлаштиришга тайёргарлик бормоқда. Бу иш Украина ССР Фанлар академияси Е. О. Потон номидаги электрпайвандлаш институти билан ҳамкорликда бажарилмоқда.

(ЎзТАГ).

ТАНҚИДДАН ТЎҒРИ ХУЛОСА

Қуёш тиккага келган пайт. Қилт этган шабада йўқ. Далаларда иссиқнинг сели живирлайди. Ҳалигина пайкал оралаб юрган универсал ҳам ҳозир ўзини сояга олган. Қўшни карталарда сув тараб юрган сувчилар ҳам кўринмай қолишди. Тушлик бошланди, чамаси.

Шу пайт қуюқ дарахтзор орасидаги оқиш бино томонидан шўх қўшиқ янграб қолди. Деҳқонбой Жуманов бошлиқ бригада дала шийпони ўша ерда жойлашган. Бадиий ҳаваскорлар бугун хизмат қилгани келишганга ўхшайди. Шундай бўлиб чиқди. Район маданият уйи методисти Шаҳобиддин Калонхонов хоразмча «Бари гел» қўшиғини куйларди. Ҳаваскор раққосалар эса қўшиқнинг шўх оҳангида хиромон айлашарди.

Район маданият бўлими тузган 4 та агитколлектив тушки дам олиш соатларида шийпонма-шийпон юриб пахтакорлар кўнглини хушнуд этишяпти. Уларнинг бири бугун Ҳ. Турсунқулов номли колхознинг 10-бригада дала шийпонига ташриф буюрган эди.

— Лекторимиз Айитбой Оталиқов ҳозиргина суҳбатини тугаллаган эди,— изоҳ берди район маданият бўлими мудири Жабборали Умаров.— Энди гал санъаткорларга келди. Қарангки, бугун колхоз аъзоси Ҳанифа Далабоеванинг туғилган куни экан. Дугоналари уни қизғин қутлашди. Эсдалик совғалари топширишди. Мана энди илғор пахтакор шарафига куй ва қўшиқлар янграяпти.

Шийпоннинг юқори томонида район марказлашган кутубхоналар системасининг 17-филиали жойлашган, Филиалнинг 200 га яқин китобхони бор. Ижтимоий-сиёсий ва бадиий адабиётлар 8 та жавонни тўлдириб турибди. Улар 4 минг томдан кам эмас. Бугун марказлашган кутубхоналар системаси директори Анастасия Романовна Шевченко бошлиқ методистлар китобларнинг тематикасига қараб библиографик классификация қилишда филиал мудирига кўмаклашгани келишган экан.

— Агитколлектив составида лекторлар, санъаткорлар, кутубхоначилардан ташқари безовчи рассом ҳам бор,— дейди Ж. Умаров.— Шийпондаги шиорларнинг кўпчилигини ўшалар ёзиб беришган.

Ёзувларга кўз ташлаймиз. Уларда бу йилги вазифалар ўз аксини топган. Бригаданинг 75 гектар пахтазори бор. Ўтган йили шу пайкаллардан салкам 36 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Бу йилги марра эса 45 центнер. Бригада аъзолари шу марра томон дадил интилмоқдалар.

— Пахтакорларнинг унумли меҳнатдан сўнг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратиб берилган,— дейди колхоз партия комитетининг секретари Қ. Аҳмаджонов.— Ўнта бригада мана шундай кўркам шийпонларга эга. Ҳозир яна иккита шийпон қуряпмиз. Шийпонларга партком аъзолари, бош мутахассислар бириктириб қўйилган. Оммавий-сиёсий ишларни ташкил этишда улар бош-қош бўлишяпти.

«Партия XXI съезди» колхозининг 1-бригадаси дала шийпони ҳам шундайгина катта йўлнинг бўйида жойлашган экан. Шийпонга бошловчи йўлканинг усти ишком билан ўралган. Тангадек ҳам офтоб тушмайди. Ҳадемай, узумларга ранг кириб қолади.

— Ўз боғингда пишгани олтин, деб бежиз айтишмайди,— дейди бригада бошлиғи Сотиболди Мансуров.— Пишса биринчи бўлиб колхозчининг оғзи тегади, деган ниятда шийпон атрофини узумзор ва шафтолизор қилдик. Томорқамиздаги помидор, пиёз, бодринг, кўкатлар ҳам кундалик рўзғорга яраб турибди.

Қўшқаватли шийпоннинг ҳовлисида бригада кўрсаткичлари ва янги марралардан ҳикоя қилувчи стендлар ўрнатилган. Бригада аъзолари 105 гектар ерда деҳқончилик қилишяпти. Гектар бошига 40 центнердан ҳосил

ДАЛА ШИЙПОНИ— ДЕҲҚОННИНГ ИККИНЧИ УЙИ

етиштириш учун қизғин кураш кетяпти. Ж. Бобожонов, М. Мажидов, Э. Розиев каби оғзаки сиёсий агитация кадрлари суҳбатлар чоғида коллектив эътиборини юбилей йили вазифаларига қаратмоқдалар.

Стендларнинг бирида қишлоқ хўжалиги экинлари парваришига тўланадиган иш ҳақи тартиб билан баён этилган. Колхозчи қандай ишласа, қанча иш ҳақи олишини яхши билади. Шу ерда мусобақадош колхозчиларнинг иш якунлари ёзиб бориладиган стенд ҳам бор.

— Мавжуд 10 та дала шийпонининг ҳаммаси мана шундай кўркам қилиб жиҳозланган,— дейди колхоз раиси Мадамин Мараҳимов. — Кўпгина шийпонлар ҳузурида боғча ва яслилар ташкил қилинган. Улар учун бу йил 4 минг сўмлик юмшоқ инвентарлар сотиб олинди. Болалардан оналарнинг кўнгли тўқ. Бир қозонда болалар учун, иккинчи қозонда колхозчилар учун иссиқ таомлар тайёрланмоқда.

Яқин келгусида иккинчи, тўққизинчи бригадаларда ҳам янги шийпонлар ишга туширилади. Умуман колхозда қурилишлар қулочи йил сайин кенгайиб боряпти. Ҳозир чорвачилик комплекси ёнида чорвадорларга атаб 21 та уй қуриляпти. Марказда 140 ўринли болалар боғчаси, ҳаммом қурилиши олиб боряляпти. Бундан олдинроқ эса салкам минг ўқувчи ўринли мактаб, шифохона, пионерлар лагери қурилган эди. Уларнинг ҳаммаси пахтачилик ва чорвачиликдан олинаётган даромад ҳисобига бўляпти. Шу боисдан ҳам бу йил колхоз бўйича ҳар гектар майдондан 40 центнердан пахта ҳосили етиштириш асосий вазифа қилиб қўйилган.

— «Коммунизм» колхозида ҳам кўркам бинолар кўпайиб боряпти,— изоҳ беради Янгийўл район партия комитетининг секретари Раҳматжон Тожибоев.— Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, 60 центнерчилар ҳаракатининг ташаббускори Ислом Икромов бошлиқ звено дала шийпони бу йил ҳашар йўли билан қурилди. Умуман район бўйича ҳозир 8 та шийпон қурилиши олиб бориляпти. Улар ҳам битса шийпонларимиз сони салкам 140 га етади. Шийпонларнинг 90 таси типовой усулда қурилгандир, 45 тасида боғча-яслилар ташкил қилинган.

Ҳар бир шийпонга район активларидан вакиллар бириктиб қўйилган. Улар шийпонларни безашда, колхозчилар учун маданий-маиший шароитлар яратиб беришда бош-қош бўлишяпти. Салкам 200 агитатор, 175 сиёсий ахборотчи партия ғояларини омма онгига етказаяпти. Агитпоездлар график асосида пахтакорлар ҳузурида бўлиб, намунали хизмат кўрсатяпти.

Дала шийпонларини айланиб юриб, «Ленинизм» колхозида район ижроия комитети раисининг ўринбосари Роҳатали Бўтабоев билан учрашиб қолдик. Роҳатали ака райондан шу хўжаликка бириктилган вакил экан.

— Роҳатали Бўтабоевичнинг оталиқ ёрдамини ҳар кун, ҳар соат сезиб турибмиз,— дейди колхоз партия комитетининг секретари Маҳмуд Толипов.— Унинг кўмаги билан барча шийпонлар мавсум олдидан жорий ремонтдан чиқарилди, кўргазмали агитация воситалари билан жиҳозланди, шон-шуҳрат байроқлари ўрнатилди.

Коллективларнинг бу йилги мажбуриятлари шийпонлар олдидаги стендларга ёзиб қўйилган. Олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлар журналларда қайд этилган. Ҳар бир шийпоннинг ўз ёрдамчи хўжалиги бор. Район партия комитетининг аъзоси Фароғат Абдураҳмонова бошлиқ бригада дала шийпони ёнидаги ёрдамчи хўжаликда 4 та новвос, 6 та қўй, 50 га яқин парранда боқиляпти. Бу ерда йил сайин 2 тоннадан ошириб гўшт тайёрланмоқда.

Бригада коллективи шу кунларда ғўза парваришини қизғин олиб бормоқда. Мусобақага ҳар 5 кунда якун ясаб бориляпти. Илғорлар шарафига шийпон олдида шон-шуҳрат байроғи кўтарилмоқда. Кейинги 5 кунликда механизатор Турғунбой Бўронов, сувчи Сулаймон Мадалиев, колхозчи Нури Ҳожибоева шарафига байроқ кўтарилди. 45 центнерлик марра учун курашда бу илғорлар ҳамиша олдинги сафларда келмоқдалар.

Шийпон олдидаги пайкалларда барқ уриб ўсаётган ғўзалар кўзни қувонтиради. Улар ёппасига гулга кирган. Бу гуллар кузда уйиладиган мўл ҳосилдан нишонадир.

Ж. НОСИРОВ.

БЕШ ЙИЛЛИКДА ЎН ЙИЛЛИК

ЯНГИ БЕШ ЙИЛЛИК ҲИСОБИГА

«ВИСОТСТРОЙ» трестининг донгдор бинокор Мухтор Ҳабибуллаев бошчилигидаги комплекс бригадаси коллективи ўн биринчи беш йиллик давомида ўн йиллик ишлаб чиқариш топшириғини бажариш юзасидан зиммасига олган социалистик мажбуриятни шараф билан уддаламоқда. Шу кунларда коллектив тарзда фойдаланиладиган ҳисоблаш марказининг осмонўпар корпусларини бунёд этаётган бинокорлар ҳар қачонгидан ҳам унумли ва сифатли ишламоқдалар. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик қутлуғ тўйини муносиб нишонлаш учун жадал меҳнат қилиб, нормани икки баравар атрофида бажармоқдалар.

Сўзи билан иши бир бунёдкорлар ўн биринчи беш йиллик топшириқлари бажарилгани ҳақида шу йилнинг 10 февралида ғалаба рапортига имзо чеккан эдилар. Ўтган вақт давомида 2,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди.

Коллектив беш йиллик бошида белгиланган юксак марра сари зарбдор одимлар билан яқинлашмоқда. Бинокорлар ўн биринчи беш йиллик охиригача яна 1,5 миллион сўмлик қурилиш ишларини бажариш ҳақида берган ваъдаларини муваффақиятли уддаламоқдалар.

Донгдор бригада коллективи эришаётган бу ютуқларда тажрибали бинокорларнинг салмоқли ҳиссалари бор. Бундай бунёдкорлар эса бригадада кўпчилик. Абдуғани Султонов, Маннон Аҳмедов, Олим Радимов, Александр Путинцев, Анатолий Фель ва бошқалар унумли ва сифатли ишлаш қатори ўзларининг кўп йиллик иш давомида орттирган бой тажрибаларини касбдошларига кунт билан ўргатмоқдалар.

С. ҚОДИРОВ.

ИМКОНИЯТЛАР ЙЎҚ ЭМАС

КПСС XXVI СЪЕЗДИДА алоҳида таъкидлаб ўтилганидек, экономикамиз тараққиётининг ҳозирги босқичида материаллар, хом ашё, ишчи кучи ресурсларидан оқилона фойдаланиш жуда катта давлат аҳамиятига эга бўлган вазифадир. Шунинг учун ҳам барча меҳнат коллективларидаги каби трестимиз корхоналарида ҳар соҳада тежамкорлик, материаллар, ёнилғи-энергетика ва бошқа шу каби моддий ресурслардан самарали фойдаланиш учун қизғин кураш бормоқда.

Ҳамма корхоналарда ана шу мақсадга қаратилган кўплаб тадбирлар белгиланди ва улар бирин-кетин амалга оширилмоқда. Айниқса, бензин, дизель ёнилғиси, автомобиль шинаси, аккумуляторлар ва бошқа шу каби қимматли материаллардан оқилона фойдаланиш бўйича кўрилган ишлар яхши самара бермоқда.

Халқ хўжалиги юкларини ташишда ёнилғининг ҳар бир грамми сарфи устидан қатъий назорат ўрнатдик. Автомобиль корхоналарида рационал маршрутлар жорий этилмоқда. Бу усул қўлланилганда автомобиллардан унумли фойдаланиш имкони туғилади. Чунки, уларнинг юксиз қатнаши деярли барҳам топади. Ҳар йили трестимиз бўйича 130 дан ортиқ ана шундай маршрутлар ташкил этилмоқда. Биргина ўтган йили бу йўналишларда 2 миллион 516 минг тонна халқ хўжалиги юклари ташиб берилди ёки у 120 миллион 500 минг тонна-километрни ташкил этди.

Ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ана шундай рационал маршрутлар янада кўпаяди. Биз 2 миллион 800 минг тоннадан ортиқ халқ хўжалиги юкларини шундай маршрутларда ташиб берамиз. Унинг юк обороти 140 миллион тонна-километрни ташкил этади. Бу трестимиз бўйича юк ташиш жами ҳажмида тонна-километр бўйича 22 процентни, тонна бўйича 5,5 процентни ташкил этади.

Трестимизда автопоездлар сони тобора кўпайиб бормоқда. Транспорт воситаларидан унумли фойдаланишнинг бу илғор усули корхоналаримизда кун сайин кенг қўлланиляпти. Ҳозирги вақтга келиб ҳар куни прицеплар уланган 820 дан ортиқ автомобиль рейсларга чиқмоқда. Уларнинг 70 дан ортиғи автопоездлардир. Бундай поездлар бирйўла 32 тонна ва ундан ҳам кўпроқ юкни белгиланган манзилларга етказиб бермоқда.

Автомобиллардан самарали фойдаланиш кўп жиҳатдан шофёрлар составининг малакасига ҳам боғлиқ. Шуни ҳисобга олиб, корхоналаримизда ҳайдовчиларнинг

ҲАР СОҲАДА ТЕЖАМКОР БЎЛАЙЛИК

малакасини оширишга катта эътибор беришмоқда. Шу мақсадда кўпгина тадбирлар кўриляпти. Жумладан, транспорт бошқариш маҳорати бўйича турли хил конкурслар ва кўриклар ўтказиляпти. Унда ғолиб чиққан шофёрлар рағбатлантирилмоқда. Бу ҳам умуман шофёрлар малакасининг ошишига ёрдам бермоқда. Худди шундай йўллар билан 1983 йилда 294 ҳайдовчи ўз малакасини оширди. Улардан 184 киши иккинчи класс шофёри, 110 ҳайдовчи биринчи класс шофёри малакасини олди.

Ёнилғини тежаб сарфлашнинг муҳим омилларидан бири уни ташиш, сақлаш ва қуйишда исроф бўлишига йўл қўймасликдадир. Трестимизнинг барча 14 та автокорхонасида замонавий техника воситалари билан жиҳозланган автомобилларга бензин қуйиш станциялари ишлаб турипти. Уларнинг деярли ҳаммасида малакали мутахассислар хизмат қилмоқдалар.

Лекин шунга қарамай бундай станцияларда ёнилғини сақлаш ва қуйишда қатор нуқсонларга йўл қўйилаётганлиги ҳам аниқланди. Вақти-вақти билан ўтказиб туриладиган текширувлар натижасида ёнилғи сақланаётган катта ҳажмли қурилмаларнинг техник ҳолати талаб даражасида эмаслиги аниқланмоқда. Бунинг оқибатида ёнилғининг кўплаб буғланиб кетишига, уни автомашиналарга қуйиш вақтида ортиқча исроф бўлишига йўл қўйилмоқда.

Фойдасиз исроф бўлаётган ёнилғи миқдорини таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, ҳар 25 куб метр ҳажмли иншоотда бир йилда 3—5 тоннагача ёнилғи буғланиб кетиши мумкин экан. Ҳар гал заправка қилинганда бензиннинг тарқатиш мосламасида қолиб кетиши ҳисобига 50 грамм ёнилғи исроф бўлар экан. Агар трестимизда 3 мингдан ортиқ автомобиль ишлаётганлигини ҳисобга олсак, у жуда катта миқдорни ташкил этиши кўз олдимизга келади.

Ёнилғининг исроф бўлишини бартараф этишга қаратилган жуда кўп чора-тадбирлар кўрилмоқда. Бензин қуйиш станцияларидаги асбоб-ускуналарнинг техник ҳолати вақти-вақти билан текширувдан ўтказиляпти. Кейинги йилларда худди шу мақсадга қаратилган семинар-кенгашлар ўтказиш йўлга қўйилди. Бундай йиғилишларда трестимизга қарашли барча корхоналар коллективларининг вакиллари қатнашадилар. Улар ёнилғини тежаб-тергаб сарфлаш ва иқтисод қилиш бўйича иш тажрибаларини ўзаро ўртоқлашадилар. Жумладан, ана шундай семинарларнинг бирида Зафардаги 45-автокорхона бош инженери А. Раҳмонов ўзи тайёрлаган ва барча техник талабларга жавоб берадиган ҳаво сўриш клапанини намойиш этди. Чирчиқдаги 2-автокорхонанинг катта заправкачиси Е. А. Афутин автомашинага бензин қуйилаётганда унинг исроф бўлишини тўла бартараф этадиган ва ўз корхонасида ишлаб турган қурилма билан семинар қатнашчиларини таништирди.

Ёнилғининг иқтисоди бўйича амалга оширилаётган ишлар ижобий натижалар бермоқда. 1983 йилда 443 тонна бензин ва 149 тонна дизель ёнилғиси тежаб қолинди. Бу йилнинг биринчи кварталида эса 74 тонна бензин, 40 тонна дизель ёнилғиси иқтисод қилинди.

Лекин бу хотиржамликка берилиш учун ҳеч қандай асос бўлолмайди. Чунки кўпгина корхоналаримизда ёнилғи, эҳтиёт қисмларнинг ортиқча сарфланишига йўл қўйилмоқда. Шунинг учун ҳам тежамкорлик соҳасида эришган ютуқларимизни янада кўпайтириш йўлида тинмай изланамиз. Бунинг учун мавжуд резервлар ва имкониятларни ишга соламиз. Автомашиналарга бензин қуйиш станцияларининг техник даражасини яхшилаш, шофёрлар малакасини ошириш, автомашиналарнинг ҳамма вақт соз ҳолда бўлишини таъминлашга ҳаракат қиламиз.

Тежамкорлик иқтисодий тушунчагина бўлиб қолмай, шу билан бирга ахлоқий тушунча ҳамдир. Хўжасизлик, моддий ресурсларни фойдасиз исроф қилиш, меҳнатнинг зое кетишига йўл қўйиш кишилар тарбиясига салбий таъсир қилишини бир зум ҳам унутмаслик керак. Қаерда тартиб-интизом, саранжом-саришталик мустаҳкам бўлса, ўша ерда меҳнат натижаси ҳам баракали, ҳам сифатли бўлади. Шунинг учун ҳам трестимиз ва корхоналаримиз коллективлари ўзининг ношудлиги ва лоқайдлиги билан халқ бойлигининг талон-тарож қилинишига йўл қўяётган, бу билан жамиятимизга ҳам моддий, ҳам маънавий зарар келтираётган кимсаларга нисбатан талабчанликни янада кучайтирадилар.

С. ГОХБЕРГ,
Тошкент область юк ташиш автомобиль трестининг бош инженери.

БРИГАДА ФОРМАСИГА ЎТИШДИ

● ЧИРЧИҚДАГИ 12-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртининг ўқувчилари меҳнатни ташкил этишнинг илғор бригада формасига ўтишди. Улар 160-қурилиш трестида практика ўтмоқдалар. Тажрибали бинокорлар, базавий корхоналардаги ёшларнинг мураббийлари раҳбарлигида ана шундай бригадалар ташкил қилинмоқда. Злобин методининг қўлланилиши ёшларга кам чиқим билан тез ва сифатли қуриш имконини бермоқда.

(ЎзТАГ).

ТАСС БАЁНОТИ

АҚШ маъмурияти қуролланиш пойгасини тўхтатишдан, бу проблемани ҳал этиш учун амалий, конструктив музокаралар олиб боришдан манфаатдор эмаслигини бир неча бор намойиш қилди. Совет ҳукуматининг космик фазони милитарлаштиришнинг олдини олиш масалалари юзасидан берган баёнотига шу маъмуриятнинг салбий жавоб қайтарганлиги буни яна бир марта кўрсатиб турибди.

Вашингтонда шошилинч равишда эълон қилинган баёнотда музокаралар мавзуини бошқа масалалар билан алмаштиришга сурбетларча интилиб, проблеманинг моҳиятини кўриб чиқишдан бўйин товлашга уриниб кўрилади. Дастлабки шарт сифатида космик қурол билан бир қаторда Европада ўртача олисликка учириладиган ядровий қуролларга ҳам, стратегик қуролларга ҳам тааллуқли бўлган масалаларни муҳокама қилиш таклиф этилади.

Аммо шу нарса яхши маълумки, Европада янги ракеталарини жойлаштираётган Вашингтон ядровий қуроллар хусусида олиб борилган музокараларни қасддан барбод этди. АҚШ маъмурияти бу масалаларни музокаралар йўли билан кўриб чиқиш мақсадида йўл очиб бериш учун бирон бир чора кўрмади ва кўришни ҳам истамайди. Эндиликда ана шу номуайян ҳолатни сақлаб қолган ҳолда космосни милитарлаштиришнинг олдини олиш юзасидан музокаралар олиб борилишига ҳам тўсқинлик қилмоқчи бўладилар.

Космик қуролга келганда, бу қуролни Совет Иттифоқи таклиф этганидек тақиқлашни истамаётирлар. Проблемага умумий тарзда қандайдир «ёндошишлар»нигина ўрганиш билан чекланиб қолишни таклиф этиб, шу хусусда жиддий музокаралар олиб боришдан ҳам ўзларини четда тутмоқдалар. Бошқача қилиб айтганда, космосни агрессия майдонига, инсоният учун хавф-хатар манбаига айлантиришни кўзда тутган программаларни амалга ошириш учун бемалол ҳаракат қилиш имконини сақлаб қолишга интилмоқдалар.

ТАСС қуйидагиларни баён қилиш ваколатини олган: Совет ҳукуматининг баёнотига Америка маъмуриятининг берган жавоби тамомила қониқарсиздир, бу жавоб космосни ялпи қирғин қуролларини жойлаштиришга майдонга айлантиришга қаратилганлиги яққол кўриниб турибди. Совет Иттифоқи барча мамлакатлар ва халқлар учун ҳаётий муҳим аҳамиятга молик бўлган проблема юзасидан музокаралар олиб бориш мақсадида дастлабки шартлар қўйиш ва шу билан проблеманинг ҳал этилишига халақит бериш йўлидаги уринишларни қатъиян рад этади.

Совет ҳукуматининг космосни милитарлаштиришнинг олдини олиш мақсадида музокаралар бошлаш ҳақидаги таклифи ўз кучини сақлаб қолади. Бу таклиф АҚШ ҳукумати ана шу таклифга жиддийроқ ва зўр масъулият билан қарайди, деб умид қилинаётганлигини ифода этади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ХАТАРГА БУЛАР ҲАМ САБАБЧИ»

Газетанинг 22 май сонида юқоридаги сарлавҳа остида эълон қилинган танқидий мақолада Қорақудуқ канали устидан Мельничная ва Интернационал кўчаларига томон қурилган кўприклар ремонттталаблиги, улар хатарга сабаб бўлаётганлиги танқид қилинган эди.

Янгийўл район ижроия комитети раисининг ўринбосари Э. Қурбоновнинг маълум қилишича, Мельничная кўчасига томон қурилган кўприк ремонтдан чиқарилган, металл конструкциялар билан мустаҳкамланган. Йўловчилар учун алоҳида йўлка ҳам ажратилган. Кўприкнинг усти ва кўприкка олиб чиқувчи ер ости йўллари асфальтланган.

Янгийўл шаҳар ва район ижроия комитетлари вакиллари Интернационал кўчасига томон қурилган кўприкни ремонт қилиш масаласини ҳам биргаликда кўриб чиқишган. Район ташкилотлари ва йўл-ремонт қурилиш бошқармаси мутахассисларининг ўзаро ҳамкорлиги билан кўприкнинг асосий қисми ремонт қилинди, устки қисми ва кўприкка олиб чиқувчи йўл асфальтланди. Ҳозир ҳар иккала кўприк ҳаракат хавфсизлиги қоидаларига тўла жавоб беради.

ЧЕТ ЭЛ АХБОРОТИ

ХРОНИКА, ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

● САН-ФРАНЦИСКО. Ливермор (Калифорния штати) районида икки минг гектар чамаси ўрмонзор ва бутазорга тушган ўтга қарши курашга юзтадан кўп ўт ўчирувчи ташланди. Маъмурлар штатнинг асосий автомагистралларидан бирида қатновни тўхтатиб қўйишга мажбур бўлдилар. Кишилар нобуд бўлган-бўлмаганлиги хабар қилинмади.

Ёнғин АҚШда янги тур ядро қуролларини ишлаб чиқувчи етакчи марказлардан бири Ливермор лабораториясининг территориясида бошланди. Маҳаллий газеталарнинг ёзишича, лаборатория яқинида портловчи моддалар синаб кўриладиган майдон бор.

● БАЙРУТ. Исроил ҳарбийлари яна бир қароқчилик хуружини қилдилар. 30 июнда Исроилнинг ҳарбий кемалари Кипрдан Байрут портига бораётган ва ичида 63 пассажири бўлган кеманинг йўлини тўсиб, тўпга тутиш билан таҳдид этди ва Исроилнинг Хайфа портига мажбуран олиб келди.

Тель-Авивнинг бундай ҳаракатлари халқаро ҳуқуқ нормаларини жуда қўпол равишда бузишдан иборат бўлиб, Яқин Шарқдаги вазиятни янада кескинлаштиришга қаратилгандир.

● МАНИЛА. Филиппин олий суди шакарқамиш ишлайдиган заводнинг қонунга хилоф равишда бўшатилган 6 ишчисига ҳақ тўлаш тўғрисидаги қарорини ўқиб эшиттирганида залда қарсак чалинмади. Адолат юзага чиқдию, лекин бунинг учун кўп ҳам эмас, оз ҳам эмас — 30 йил керак бўлди.

Ишчиларни қонунга хилоф равишда ишдан бўшатиш тўғрисидаги иш ўттиз йил мобайнида Филиппин судининг бюрократик машинаси орқали ўтиб, бир маҳкамадан иккинчи маҳкамага оширилаверди. Завод эгаларининг ўзбошимчалиги натижасида жабрланганларнинг кўпи оламдан ўтган, қолганлари эса бу иш қачон бўлмасин ниҳоясига етишидан аллақачон умидини узган эди.

● ТОКИО. Япон Сигэтико Идзуми 119 ёшга тўлди. Гиннесснинг шу йилги «рекордлар китоби»га биноан у умри узоқ кишилар орасида энг кексаси ҳисобланади. У бултур сентябрда японлар орасида узоқ яшаш рекордидан ўтиб кетди. Бундан аввал шу рекорд Ясо Кобаясида бўлиб, у 118 йилу 88 кун яшаганди.

Идзуми Токуносима оролида яшайди, бир маромда ҳаёт кечиради. Эрталаб соат 5.30 да уйғонади ва соат 21 да ухлагани ётади. Ҳаво яхши бўлса боғда ишлайди. Ҳеч қандай парҳез сақламайди.

(ТАСС).

ИРОҚ-ЭРОН МОЖАРОСИ

● БАҒДОД. (ТАСС). Эрон-Ироқ фронтида жанг ҳаракатлари давом этмоқда. Ўтган куни Ироқнинг ҳарбий вертолётлари яна душманнинг олдинги маррасида зарбалар урди. Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг навбатдаги ахборотида шундай дейилган. Худди шу куни Басрадан шарқдаги районда Ироқ артиллериясининг ўти билан Ироқ қўшинларининг команда пунктлари вайрон этилган, уларнинг мудофаа ичкарисидаги коммуникациялари узиб қўйилган. Фронтнинг шимолий ва марказий участкаларида эронликларнинг артиллерия позициялари ва ўқ дори омборлари яксон қилинган.

● НИКОСИЯ. (ТАСС). Эроннинг «ИРНА» ахборот агентлиги фронтнинг турли участкаларида кейинги кунларда тўп отишмалари бўлганлигини хабар қилди. Душман аскарлари ва техникасидан талофот кўрди.

Ироқнинг олисга отадиган артиллериясида Сардашт шаҳридаги граждан объектларини яна тўпга тутганлигини Эрон маълум қилди. Аҳоли ўртасида ўлганлар ва жароҳатланганлар бор.

● НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Эрон-Ироқ можароси сабабли Форс кўрфазида вужудга келган кескин вазиятдан Қўшма Штатлар регионидаги қуролли кучларини кўпайтириш учун бир баҳона сифатида фойдаланмоқда. «Нью-Йорк таймс» газетасининг ёзишича, ҳозир Вашингтон Форс кўрфази районида ўз кемалари сонини ошириш тўғрисидаги масалани, шунингдек «фавқулодда ҳолатларда фойдаланиш мумкин бўлган АҚШ денгиз пиёда аскарлари корпуси ва ҳарбий денгиз кучлари бирлашган оператив гуруҳини тузиш» эҳтимолини кўриб чиқмоқда. Илгари хабар қилинганидек, Пентагон Ҳинд океанининг шимоли-ғарбий қисмида ҳарбий денгиз кемалари тўдасини тўплаб қўйган. Мана шу тўда составида «Америка» авианосеци, 11 та крейсер ва эсминец, шунингдек 7 та ёрдамчи кема бор.

«Тошкент ҳақиқати», «Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент» газеталари ва Ўзбекистон телевидениеси Тошкент шаҳри ва области учун кўрсатувлар бош редакциясининг қўшма рейди.

1. БОЗОРДА НЕГА ҚИММАТ?!

САРАТОН АВЖИДА. ЙИЛНИНГ БУ ФАСЛИДА БОЗОРЛАРДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК НЕЪМАТЛАРИ МЎЛ БЎЛАДИ. АММО БУ ЙИЛ АҲВОЛ ЎЗГАЧА. МАГАЗИН ПЕШТАХТАЛАРИДА ДАЛА НЕЪМАТЛАРИ ОЗ. ШАХСИЙ ХЎЖАЛИКЛАРДА ЕТИШТИРИЛГАНИ ЭСА ҚИММАТ. НЕГА ШУНДАЙ? БИЗ АНА ШУ САВОЛГА ЖАВОБ ТОПИШ МАҚСАДИДА РЕЙД ЎТКАЗДИК.

ҲОЗИР ғарқ пишиқчилик. Пойтахтимиздаги катта-кичик бозорларнинг пештахталари ноз-неъматлар билан кун сайин тўлиб бормоқда.

Олой бозоридамиз. Харидор билан сотувчи мулоқотининг гувоҳи бўламиз:

— Бунча қиммат, шафтолингиз?

— Хоҳласангиз шу, сизни зўрлаётганим йўқ-ку олинг деб!

Бундай савол-жавоб эшитган қулоққа хуш ёқмайди, албатта. Шафтоли — 5 сўм! Ўрик, олма, олча, олхўри, гилоснинг ҳам нархи осмонда. «Мен беш сўмга бир смена — саккиз соат дастгоҳ олдида тик туриб меҳнат қиламан,— дейди бояги харидор, «Ташсельмаш» заводининг ветеран токари М. Аҳмедов.— Чайқовчини чайқовчи десанг, деҳқонда ҳам инсоф қолмабди. Илгари ўзимизда ҳам томорқа бор эди, болалигимда мен шафтолининг килосини беш сўмдан сотганман. Лекин у эски пул эди...

Шафтоли-ку майли, кундалик истеъмолга кирмайди. Помидор, бодринг, картошка, сабзи, пиёз каби маҳсулотлар-чи? Қиммат. Шу кунларда Олой, Октябрь ва шаҳардаги бошқа колхоз бозорларида помидорнинг ўртача баҳоси 1 сўм, бодринг — 50 тийин. Шу кунларда Тошкентдаги барча бозорларда сабзавот ва меванинг нархи баланд. Гапнинг лўндаси шу!

Булар, албатта, объектив сабаблар билан ҳам боғлиқ. Масалан, шаҳар тобора кенгайиб боряпти — шаҳар атрофидаги минглаб гектар экинзорлар ўрнини кўп қаватли турар-жойлар эгаллади. Бу билан баробар аҳоли сони кескин кўпайди ва кўпаймоқда. Демак, шаҳардаги илгариги мевазор боғлар ҳозир йўқ. Маҳсулот ҳам шунга яраша. Мева-сабзавот асосан шаҳар четида яшовчи боғ-роғли хонадонлар, хўжаликлардаги деҳқонларнинг томорқалари, колхоз-совхозларнинг далаларида етиштирилмоқда. Ҳамманинг умиди ўшалардан — Мева-сабзавот билан савдо қилиш махсус ташкилотлари-ю, колхоз-совхоз дўконларидан.

Лекин очиғини айтиш керак: шаҳар аҳолисини мева-сабзавот билан таъминлайдиган колхоз-совхозлар ҳам, «Ташплодоовощ» бирлашмаси тармоқлари ҳам, улгуржи-чакана савдо идоралари ҳам, бозор маъмуриятлари ҳам аҳолини сифатли ва арзон мева-сабзавот билан таъминлашда ўта масъулиятсизликка йўл қўймоқдалар. Бунинг устига бозордаги савдо-сотиқ устидан қатъий назорат йўқ, ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Октябрь колхоз бозорида мева-сабзавот билан савдо қилишга мўлжалланган бир нечта дўкон бор. Ана шу дўконларга асосан Тошкент ва Калинин районларидаги хўжаликлар маҳсулот беришлари керак. Ўтган йили айни пишиқчилик пайтида колхоз бозоридаги дўконлар қониқарсиз ишлаётгани кескин танқид қилинган эди. Афсуски, бу йил ҳам аҳвол ўша-ўша. Пештахталарда маҳсулот кам, борлари ҳам сифатсиз. Ҳолбуки, дўкондан икки қадам наридаги пештахтада деҳқонлар ва... чайқовчилар сотаётган сархил меваларни кўриб, ҳавас қиласиз. Икки хил манзара, икки хил нарх! Чайқовчининг ошиғи олчи — бозордаги нархни ўзи белгилайди, хоҳлаганига сотади. Октябрь ва бошқа колхоз бозорларида ҳар куни эрталабдан-кечгача мева-сабзавот сотадиган бу савдогарларнинг на томорқаси бор, на боғ-роғи бор. Касблари: деҳқондан арзонгаров шилиб олиб, устига 2—3 баробар қўйиб сотишдан иборат. Аслида нарх-навонинг кўтарилишига сабабчилар шулар!

Бешёғоч, Госпиталь, Қўйлиқ бозорларида эса мева-сабзавот бошқа бозорлардагидан ҳам қимматроқ. Чунки, худди шу бозорлардаги мева-сабзавот дўконларининг аҳволи ночор! Бор маҳсулотлар майда-чуйда, чириб ётибди.

Хўш, нима қилиш керак?

МЕВА-САБЗАВОТ ТАЪМИНОТИ НАЗОРАТДА

Бозордаги нархни пасайтиришнинг йўли борми? Бор: бозорлардаги колхоз дўконларини, район улгуржи-чакана савдо идораларига қарашли мева-сабзавот дўконлари ва бевосита «Ташплодоовощ» бирлашмасига қарашли йирик ихтисослашган магазинларни сархил мева-сабзавот билан мунтазам таъминлаш керак. Қоғозда ва оғизда эмас, амалда!

Мана, баъзи рақамларга мурожаат қилайлик. Олой бозорининг ўзида саккизта колхоз дўкони, «Ташплодоовощ»нинг битта йирик магазини, 4 та филиали, Киров район улгуржи-чакана савдо идорасининг 13-магазини, шаҳар коопторгининг 2 та магазини жойлашган. Уларда аҳвол қандай?

Бозорда дўконлари бор барча колхозлар йил бошида мева-сабзавот етказиб бериш бўйича шартнома тузишган. Лекин улар бажарилмаяпти. Масалан, Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз (раиси З. Раҳматуллаев) биринчи ярим йилликда 2 тонна, «Правда» колхози (раиси А. Йўлчиев) 5 тонна, «Маданият» колхози (раиси М. Пугачева) 3 тонна картошка етказиб бериши керак эди. Улар 25 июнгача бир килограмм ҳам картошка келтириб сотишмади. Фақат «Октябрь» ва «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозларининг дўконларида 3—4 тоннадан эртаки картошка сотилди холос.

Колхоз дўконларида сотилаётган мева ҳам бозорларда ҳар куни сотилаётган маҳсулотга нисбатан жуда кам қисмини, тахминан уч-тўрт процентинигина ташкил этади. Хўш, нега колхоз дўконларини кўпайтириб, уларни кўпроқ маҳсулот билан таъминлаш мумкин эмас? Бу муаммога кейинроқ қайтамиз. Ҳозир эса «Ташплодоовощ»нинг Олой бозори ўртасида жойлашган 1-хўжалик ҳисобидаги мактаб-магазинига кирайлик. Ертўла-омборхонага тушишингиз билан ачиган олма ҳиди димоққа урилади. Яшик-яшик ачиган-сасиган олмалар тарозидан ўтказилиб, консерва заводига жўнатиляпти.

— Намунча кўп?

— Кўп эмас,— дейди магазин директори Лидия Александровна Каримова,— уч тонна холос. Учта «Алка»да келтирилган 25 тонна олмадан атиги шунчаси чиқитга чиқди.

Директор жиддий гапиряптими, киноя биланми — тушунолмадик.

Колхоз дўконларидаги картошка, бодринг, ўрик, пиёз, саримсоқпиёз сифатини таърифлашга тил ожиз. Дўконлардаги сотувчилар пашша қўриб ўтиришибди, ўтмас матоҳларга қоровуллик қилишяпти, гўё. Мева-сабзавот сотадиган магазинларда фақат саралаб, тўрхалталарга солинган олма ва пояси билан сотилаётган сабзинигина ночор харид қилишяпти, одамлар! Бошқа маҳсулотларни эса бирнеча баробар қимматига бўлса ҳам бозордан харид қилишга мажбур бўлишяпти.

Кимга қарашли эканлиги юқорида айтилган магазин омборида устки ва ички қаватлари қорайиб кетган муштдек-муштдек карам уюлиб ётибди.

— Бу 4 тонна карамни соттирмадим,— дейди Лидия Александровна,—шаҳар санэпидстанциясида лаборатория анализи қилдирдик — селитра миқдори нормадагидан уч баробар кўп. Буни нима қилишга ҳайронмиз. Бу карамлар бизга бириктилган «Маданият» колхозининг 11-ва 12-бригадаларида етиштирилган.

— Йўқ, у бизнинг маҳсулот эмас,— дейди колхоз раиси М. Пугачева эртасига ўша хўжаликда бўлганимизда,— биз фақат сархил маҳсулот жўнатамиз...

Дала-магазин ўртасидаги воситачи — «Ташплодоовощ» бирлашмаси. Бу ташкилотнинг шаҳардаги ҳар бир районда бўлинмаси — улгуржи-чакана савдо идоралари бор ва улар мева-сабзавотни даладан келтириб сотиш билан шуғулланади. Бу дўконларда, газетхонларга маълумки, сифатли маҳсулот камдан-кам бўлади. Нега?

— Маҳсулотнинг сархили «йўлда» йўқ бўляпти,—дейди колхоз раиси Мария Леонтьевна.— Мева-сабзавот ОРКнинг колхоздаги омборидан чиқиб четгач, дўконга тугал етиб бормаяпти. Мана, бир мисол: ўтган йили бир марта бирваракайига 27 тонна картошка жўнатдик. Эртасига колхоз партком секретари билан дўконга бордик. Пештахтада картошка йўқ.

— Қани, кечаги картошка?

— Тўрхалтага жойлашяпти,—жавоб берди директор.

Бир айланиб келдик. Ҳамон картошка йўқ. Кейин «жойланаётган» жойга — ертўлага тушдик. Бир тоннача ёнғоқдек картошкадан бошқа ҳеч вақо йўқ!...

Маҳсулот колхозда бизники, колхоздан чиқиб кетгач — унга жавоб беролмаймиз,— давом этади раиса,— «Ташплодоовощ» биздан фақат қиммат баҳодаги маҳсулотларни олишга ҳаракат қилади. Ассортимент эса уларни қизиқтирмайди. Масалан, бу йилги шартнома бўйича 10 гектар ерга редиска экдик. Лекин улар редискани олишмади. Чунки арзон. 100 тоннагача редиска экилган майдонни ҳайдаб юборишга мажбур бўлдик.

— Хўп, аҳволни яхшилаш учун — сархил маҳсулот даладан тўғри пештахтага тез ва сифатли етиб бориши учун нима қилиш керак?

— Менимча,— дейди Мария Леонтьевна,— мева-сабзавот билан савдо қиладиган идора функциясини хўжаликларнинг ўзига топшириб қўйиш керак. Шунда бозорда ва гавжум кварталларда колхоз дўконлари кўпаяди, вассалом.

Бу — ҳозирча таклиф. Уни амалга ошириш мумкинми ёки йўқми, бу тегишли ташкилотлар ҳукмига ҳавола. Бироқ, колхоз раҳбарларининг жон куйдиришлари ҳам бежиз эмас. Буни жиддийроқ ўйлаб кўриш керак. Масалан, айрим мева-сабзавот турларига нарх қўйишни олиб кўрайлик. Сабзи билан пиёзни етиштириш учун бир хил меҳнат сарф қилинади. Пиёзнинг ҳосилдорлиги сабзига нисбатан икки баравар кўп. Харид нархи ҳам икки баравар юқори. Бундай номутаносибликлар мева-сабзавотнинг бошқа турларида ҳам бор.

Масаланинг яна бир муҳим томони бор. Буни очиқ айтиш керак: колхоз ва совхозлардан юборилаётган маҳсулотлар дастлаб ўша ерларнинг ўзида «сараланиб» сифатли, яхшиси олиб қоляпти, бундайроғи, майда-чуйдаси «давлатга бўлаверади» деб, жўнатиляпти. Инсофданми шу!?

Юқоридаги каби мисоллардан кўриняптики, ҳозирги кунда пойтахт шаҳримиздаги барча бозорларда шаҳар аҳолисини арзон ва сифатли мева-чева, сабзавот маҳсулотлари билан етарли таъминлаш жиддий муаммо бўлиб турибди. Уни тўғри ҳал этиш учун хўжалик раҳбарлари ҳам, РАПО бошлиқлари ҳам, савдо тармоқлари ҳам, бозорларнинг маъмурияти ҳам, қолаверса кенг жамоатчилик ҳам бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилишлари, энг муҳими —кўпчилик манфаатини ҳимоя қилишлари лозим. Бозорда тартиб-қоида бузилмасин, нарх-навонинг кўтарилишига йўл қўйилмасин. Текинхўр чайқовчиларни эса умуман бозордан йўқотиш керак. Афсуски, маъмурий орган ходимлари бу масала билан жиддий шуғулланмаяптилар.

Яна қайтарамиз: ташкилотчилик, уюшқоқлик, принципиаллик кўрсатиб тартиб-интизом ўрнатилса, қатъий назорат кучайтирилса бозорлар обод ва арзон, дўконларда эса сифатли маҳсулотлар етарли бўлади.

Рейд бригадасининг аъзолари:

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
А. ХАТАМОВ,
Н. НАЖМИДДИНОВ.

(Бу мавзуга бағишланган рейд материалини бугун Ўзбекистон телевидениесининг иккинчи программаси орқали соат 20 да кўришингиз мумкин).

● ФОТОАЙБНОМА ●

Суратларда: Юқорида (чапдан ўнгга) — Олой бозоридаги савдо хизмати бюроси пештахталари бўм-бўш, унинг ходимлари колхозчилардан маҳсулот сотиб олиб савдо қилишни ўзларига ортиқча ташвиш деб биладилар чоғи; Олой бозори директори Х. Исматов қўл остидаги ходимлар фаолиятсизлигини оқлайдиган дурустроқ баҳона тополмайди; 1-мева-сабзавот магазини сотувчилари бекор, сотадиган ҳеч нима йўқ — бугун «Маданият» колхозидан маҳсулот келтиришмади.

Пастда (чапдан ўнгга) — Олой бозорининг савдо қаторлари ифлос, чиқинди ва ахлатлар уюлиб ётибди; шахсий сотувчиларда эса танлайдиган маҳсулот бор.

В. Портнов ва Т. Каримов фотолари.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 166-ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1984-85 ўқув йилига
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Учиш аппаратларини йиғувчи слесарь, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, механика — йиғув ишлари бўйича слесарь, токарь, фрезерчи (сонли программа билан бошқариладиган станоклар оператори), **слесарь-сантехник-газ пайвандчи.**

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ОБЛАСТИДА ЯШАЙДИГАН ЙИГИТ — ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати — 1 йил.

Билим юртини тугатганларга танлаган ихтисоси бўйича тегишли диплом берилади.

Ўқувчилар стипендия билан таъминланадилар.

8-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати — 3 йил.

Билим юртини тугатганларга ўрта маълумот олганлиги ва касб эгаллаганлиги тўғрисида диплом берилади.

Ўқиш даврида ўқувчиларга ҳар куни уч маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг маълум қисми берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини тугатганлар В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий, ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳузурида Тошкент политехника институти самолётсозлик факультетининг кечки бўлими ва авиация техникумининг кечки бўлими мавжуд.

Билим юрти спорт базасига эга. Билим юртида спорт секциялари, вокал — чолғу ансамбли ва халқ чолғу асбоблари ансамбли тўгараклари ишлайди.

Ўқувчилар дам олиши учун Чимён яқинида спорт соғломлаштириш лагери бор.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, 286-формадаги медицина справкаси, турар-жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 3Х4 см. ва 4Х5 см. ҳажмлардаги 8 дона фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Генерал Петров кўчаси, 331-уй (8, 30, 121-автобуслар; 6, 29-трамвайларнинг «Валихонов кўчаси» бекати). Телефон 96-58-20.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» ҚОШИДАГИ
40-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МИНОРАЛИ КРАН МАШИНИСТИ, ЭКСКАВАТОР МАШИНИСТИ, БУЛЬДОЗЕР МАШИНИСТИ, АВТОСЛЕСАРЬ, ДУРАДГОР, БЎЁҚЧИ.

Ўқиш муддати — 6 ой.

Билим юртига 8 — 10 синф ҳажмида маълумотли йигит ҳамда қизлар (минорали кран машинисти касбига) **қабул қилинади. Қабул қилинганлар 75 сўм** (автослесарь, дурадгор, бўёқчи — 30 сўм) **стипендия ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида маошининг 50 проценти билан таъминланади.**

ЎҚИШ МУДДАТИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА ҚЎШИЛАДИ. **Ўзга шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланади.**

8-синф ҳажмида маълумотлилар давлат таъминотида бўладилар. Улар махсус кийим-бош ҳамда 3 маҳал иссиқ овқат билан таъминланади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар ўрта махсус ва олий ўқув юртларида ўқиш учун йўлланма оладилар ва кириш имтиҳонларида имтиёзлардан фойдаланадилар. Билим юрти қошида вокал — чолғу ва халқ чолғу ансамбллари, турли спорт секциялари, рассомлик, фото ва техника тўгараклари мунтазам ишлаб туради.

ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАШТИРИЛГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, паспорт (туғилганлик гувоҳномаси), маълумоти ҳақидаги шаҳодатнома (гувоҳнома), турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, соғлиги ҳақида справка (286-форма), 3Х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат.

Ҳужжатлар дам олиш кунларидан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қуйидаги жойда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Луначарское шоссеси, 69-уй (1, 1э, 17э, 24э, 102, 63-автобусларнинг «М. Горький» метро станцияси» бекати; 17, 18-троллейбусларнинг «Партия мактаби» бекати).

Ф. Хўжаев номли 1-пойабзал фабрикаси қошидаги
143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди: пойабзал қисмларини бичувчи, заготовка тикувчи, пойабзал тикувчи, тайёр маҳсулотни қабул қилувчи контролёрлар, слесарь-ремонтчи, электромонтёр, конструктор-модельер, модали пойабзал тикувчи.

Билим юртига қабул қилинган 8 — 10 синфни тамомлаган ўқувчиларга ҳамма ҳунарлар бўйича ўқиш муддати 6 ой ва улар 70 сўм стипендия билан таъминланадилар. Практикада ишлаган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Билим юртини битирганлар 1-пойабзал фабрикасида ишлайдилар.

Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун пойабзалчилар маданият саройи ва ундаги туристик ва спорт, ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам ишлаб турибди.

Билим юртида ишчи ёшлар мактаби бор.

Билим юртида бепул бичиш — тикиш курси бор. Битирганларга гувоҳнома берилади.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртини аъло ёки яхши битирган ўқувчиларга техникум ва институтларга йўлланма берилади.

Ўқишга киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан ва саломатлиги ҳақида справка, 3Х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) **ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.**

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (3, 2, 6, 14-троллейбусларнинг «Пойабзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 53-99-04.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР
ПРОКАТИ КОНТОРАСИ
ИЮЛЬ ОЙИДА
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ШАҲАР ВА РАЙОНЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

«ТУГАТИШГА КИРИШИЛСИН»

НОМЛИ ИККИ СЕРИЯЛИ, ЯНГИ, РАНГЛИ
БАДИИЙ ФИЛЬМНИ ЧИҚАРАДИ.

Сценарий автори — ЭДУАРД ХРУЦКИЙ.
Режиссёр — БОРИС ГРИГОРЬЕВ.
Ролларда — ОЛЕГ СТРИЖЕНОВ, МИХАИЛ ЖИГАЛОВ, ВАСИЛИЙ ЛАНОВОЙ, ВАЛЕРИЙ ВОЙТЮК, ГРИГОРИЙ ЮМАТОВ ва бошқалар.

Бу фильм уруш, кўплаб азоб-уқубатларни бошдан кечирган Белоруссия ерларида жиноятчилар тўдаларини тугатиш билан банд бўлган милиция ходимларининг оғир юмушлари ҳақида, бурчга садоқат, фақат ўч олишга эмас, балки кишиларни қутқариш, уларни жинояткорона ҳаёт оқимидан чиқариб олишга даъват этилган кишиларнинг ўз касбини шарафлаши ва уларнинг номуслилиги ҳақида ҳикоя қилади.

М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИГА

катта инженер, лойиҳачи, инженерлар, инженер-конструкторлар, катта бухгалтер-ревизор, такелажчилар, электрометристлар, ремонт бўйича слесарлар, ҳайдовчилар, контролёрлар, йўл ишчилари, монтерлар: алоқа ва радиоаппаратлари бўйича.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ «СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИГА ҚАРАШЛИ
4-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИГА

прораблар, мастерлар, бульдозерчилар, экскаваторчилар, электр пайвандловчилар, слесарлар, токарлар.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ
АВТОМОБИЛЬ РЕМОНТИ ЗАВОДИГА

токарлар, газ пайвандловчилар, электр пайвандловчилар, автослесарлар, электромонтерлар, слесарь — сантехниклар, нусха кўчириш машиналари операторлари, техника бўлими бошлиғи.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ
«ОРГТЕХСТРОЙ» ТРЕСТИГА

инженерлар, қурувчилар, механиклар, электриклар, участка мастерлари, слесарь-йиғувчилар, токарлар, газ-электр пайвандловчилар, фрезерчилар.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ ТРАНСПОРТ ҚУРИЛИШИ ТАШКИЛОТЛАРИГА

йўл монтерлари, электр линейщиклар, ғишт терувчилар, сувоқчилар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 7-хона;
ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй;
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй;
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй;
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ — Ш. Руставели кўчаси, 64-уй;
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй;
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй;
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 48-уй;
СОБИР РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй;
АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Чилонзор массиви, 22-квартал, 13-уй;
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 69-уй.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильм. 10.00 — Тарсаки. Фильм-спектакль. 11.50 — Ўсмирлар ижоди. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Орёл шаҳар баянчилар триоси чалади. 16.30 — Тўрт танкчи ва бир ит. Бадиий фильм. 2-серия. 17.25 — Стадион ҳамма учун. 17.55 — Горнчилар, қаердасиз! 18.25— Телефильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.50 — Соатлар ярим тунда тўхтади. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Телефильм. 22.35 — Концерт. 23.10 —Дунё воқеалари. 23.25 — Сув чанғи спорти бўйича халқаро мусобақалар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Телефильм. 9.50 — Концерт. 11.15 — Мультфильмлар. 11.40 — Шеърлар ва балладалар. 12.25 — Халқ куйлари. 12.40 —Болалар учун фильм. Эрта тонгда. 2-серия. 13.45 — Шахмат мактаби. 14.45 — Мактаб ўқувчиларининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони слесар Е. И. Климченко билан учрашуви. 15.25 — Фильм-концерт. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.30 —Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05—От ўйин. Бадиий фильм. 23.15 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Болалар учун фильм. 11.00 — Ханжар. Бадиий фильм. 1-серия. 12.10 — Фильм-концерт. 12.40 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 —Мультфильм. 18.20 — Болалар учун концерт. 19.00 — Фан уфқлари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Июль—ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой. 22.25 — Олатовнинг кумуш шоҳи. Бадиий фильм. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 —16.25 — МОСКВА-II. 18.40 — Телефильм. 19.30 — Абитуриент-84. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Пойтахтимиз меҳмонлари. 21.30 — МОСКВА-II.

Р—20001. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1732. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12